

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БРОЈ 61 ГОДИНА VI
ДЕЦЕМБАР 1995. БЕОГРАД

СПОМЕНИЦА

добровољаца Српске радикалне странке
из Србије и Црне Горе, палих за одбрану
Републике Српске и Републике Српске Крајине

ОТАЏБИНА

И овај камен земље Србије,
Што претећ' сушцу, дере кроз облак,
Суморног чела мрачним борама
О вековечности прича далекој,
Показујући немом мимиком
Образа свога бразде дубоке.

Векова тамних то су трагови,
Те црне боре, мрачне пећине;
А камен овај, к'о пирамида
Што се из праха диже у небо,
Костију кршних то је гомила,
Што су у борби против душмана
Дедови твоји вољно слагали,
Лепећи крвљу срца рођеног
Мишица својих кости сломљене,
Да унуцима спреме бусију,
Оклен ће некад смело, презирућ'
Душмана чекат' чете грабљиве.

И само дотле, до тог камена,
До тог бедема,
Ногом ћеш ступит', можда поганом,
Дрзнеш ли даље?... Чућеш громове
Како тишину земље слободне
Са грмљавином страшном кидају;
Разумећеш их срцем страшљивим
Шта ти са смелим гласом говоре,
Па ћеш о стења тврдом камену
Бријане главе теме ћелаво
У заносноме страху лупати...
Ал' један израз, једну мисао,
Чућеш у борбе страшној ломљави:
"ОТАЏБИНА ЈЕ ОВО СРБИЦА!"

Ђура Јакшић

У В О Д Н И К

Ви, до чијих руку буде дошао овај број "Велике Србије" знајте да пред Вама није новина, него завет и спомен онима који су дали своје јуначке животе за слободу и јединство српске Отаџбине.

Ова споменица српских јунака највећа је, и најправеднија, оптужница икада читана у новијој српској историји! Само у овој књизи славних, многе српске куће имаће заувек сачувана имена последње велике генерације јуначких синова српског народа, оних који наставише свето дело својих великих предака, оних који су погинули у одсудним тренуцима српске историје, на корак од српског вековног сна – стварања јединствене српске државе на свим њеним историјским и етничким просторима – Велике Србије, оних чију је мученичку жртву бескрупулозно покушао да сруши у прах и пепео један мали криминалац, али велики ИЗДАЈНИК Слободан Милошевић.

Тамничар на Дрини, човек боленог изгледа, погледа и монструозних побуда против сопственог народа, сопствене деце, нека се добро загледа у лице ових праведника, нека добро запамти да док српска радикалска нога корача овим просторима за њега и његову издајничку булументу неће бити мирног сна. Његово обарање са власти, као предуслов српског опоравка, као основни услов за формирање јединствене, слободне и демократске српске државе, задатак је сваког српског патриоте, морална је обавеза сваког српског радикала.

Јер, осим Милета Илића у Нишу, скрнавитеља униформе српског официра Момчила Перишића, полицијско-мафијашког апарата, криминалца Хаџи-Антића у "Политици", хошштаплера Радета Брајовића у "Вечерњим Новосима" и капитулантске РТС, Слободану Милоше-

вићу на резултатима његове политике данас кличу и Анте Старчевић, Анте Павелић, Љубо Милош, Божидар Кавран, Макс Лубурић, Јосип Броз, Аганлија, Кучук Алија, Фочић Мехмед ага, Сулејман Демирел, Алија Изетбеговић, и др Фрањо Туђман, за кога је, у претпрошлој предизборној кампањи у Србији ужој, и сам диктатор из Пожаревца, утврдио, приликом посете Шиду, да "у комшилуку имамо проверену усташку државу"!!

Српски народ ћути. Опоравља се, пребира, скупља снагу. Српски радикалски дух се буди, после полувековне комунистичке тираније, и још неколико година тешке обмане вероватно највећег српског издајника у нашој историји.

Срби ће се у овој потресној књизи наших мртвих синова добро загледати у лице ових легенди херојског отпора крвавој усташкој и исламско-ханџарској немани, Срби ће се добро замислити шта нам њихова мртва уста поручују.

Тешко, готово немогуће, је било не изоставити неко име у овом величанственом албуму српских гороста. Пале су на један подмукао и свиреп начин, после историјске издаје режима, многе српске земље у душманске руке. Побито је много Срба, заплењене су читаве војне архиве, многи команданти јединица повукли су се у сопствену муку и самоћу. Цео западни део Републике Српске Крајине, и велики градови и општине најзападнијег дела Републике Српске, збрисани су за само неколико дана заједничком акцијом издајничког режима у Београду и усташко-муслиманских режима у Загребу и окупираном делу Сарајева. Бескрајне колоне избеглица, стотине хиљада Срба без отаџбине је остало, потпуна пометња из које ће се кад-тад изродити српска савест и потреба за једино и само нашом српском

државом, те тешке трагедије, до невероватних граница, отежале су рад Српске радикалне странке у прикупљању документације о нашим палим борцима.

Српска радикална странка, и њено патриотско и Српству до гроба одано политичко руководство, много пута прогањано, осуђивано и хапшено незаконито и противуставно, и њен председник др Војислав Шешељ, неће се никада одрећи циља – обарања срамног и капитулантског, криминалног и неспособног, корумпираног и изнутра трулог, режима Слободана Милошевића са власти, неће се никада одрећи идеала истине и правде, за које су ови велики РАДИКАЛИ положили своје јуначке младости.

Овде су исписана имена оних којима ће се поносити Срби у модерној српској држави, обухваћеној на свим нашим етничким територијама.

Бог да им душу прости.

У овој споменици легендарним јунацима, добровољцима Српске радикалне странке најчестотније нису обухваћена сва имена славно палих бораца из Републике Србије и Републике Црне Горе.

Изненадни ужас, који је задесио велике делове нашег народа Републике Српске Крајине и Републике Српске, узрокован огромном издајом официјелног Београда, сузио је могућност Српске радикалне странке да одмах и свеобухватно у овом потресном помен издању "Велике Србије" забележи све часне ликове својих чланова, великих родољуба, који су изгинули бранећи своју дедовину, своје куће, своју постојбину тамо где су рођени и одрасли, васпитани у српском православном духу Српске Крајине и Републике Српске.

Дејан Анђус

ОТАЏБИНО, ПОКЛОНИ СЕ СЕНИМА ОНИХ КОЈИ СУ ТИ НАЈВИШЕ ВЕРОВАЛИ И СЕБЕ ЖРТВОВАЛИ

Сто шездесет три добровољца сада су само неми гробови!

Још неугледе хумке од Новог гробља до парцела "Орловаче" у Београду. Венци и крстаче расути по гробљима варошица и паланки Србије.

Они су сада само имена од закованих лимених слова, што самују по

си. Време и догађаји што долазе, буде и сећања. Све у живима, све око њих подсећа их на најмилије, којих више нема. И то сећање се јавља, опором и горко, баш када би све требало да буде мала идила једне породице. То су они моменти када се обично доживи спокој живота. Или осети она топлина

речи за толике жртве и све што се слуги око њих?!

Увек у читавој прошлости Србије, било је великих људи и великих подвига, али увек је било и оних који су умели да та дела достојно и опишу. "Имао се рашта и родити", била је порука за све нараштаје.

Велики догађаји историје настају од људског материјала и људских вредности, којима се у том часу располаже. Али и на истакнутим примерима светле прошлости што их охрабрују и подстичу.

Права душа праве Србије

Србија је знала светле примере да подигне на престо славе и поноса. Можда није умела да броји, али је знала вредност сваког белега и гроба. Умела је да их чува као знамења, да их памти и преноси. Умела је да их утка у само биће свих нараштаја.

Са таквом душом и српски гуслари и слепци су били окати, задужујући народно памћење, нашли су ону танану, а тако проводљиву нит до народне душе. Чудесно измешали крв народа и његових великана и створили читаву једну лирику.

У чину Косовског боја сурвала се српска држава, њена круна и са њом сва властела. У тами ропства, снага духа је створила највишу славу тог чина.

Није то било српско слављење сопственог пораза, како се то често, злонамерно и малоумно, искривљује и упрошћава.

Прослављано је нешто много веће и суштинско. Уплетен је тада ловоров венац моралу једног жртвовања. Венац славе једној непојмљивој етици. Из ње ће изникнути, не само читава култура Срба, него и темељ опстанка народног бића. Тај венац ће синуту светлије од свих изгубљених круна.

На моралу тог завета настала је вечита крепост народне душе, пркосећи свим удесима. Родољубље и патриотизам искрени као пламен ватре. Колебљиви у тој снази отпадали су као трули суварак са великог храста. Издајници су код Срба, ако би се где и јавили, били жигосани срамом.

Одлазак добровољаца – сто шездесет троје се није вратило

гробљима загубљених села и засеока.

Поновили су се призори Србије за које смо веровали и надали се да ће остати само у историји и читанкама: црни барјаци на кућама и млади гробови на гробљима. Подмладили су жртвовањем гробља, таман колико су живу Србију учинили старијом.

Сирочићи и удовице. Мајке и стре. Мајке погинулих јединаца. Мајке погинулих момака згурене испод крстача. У рукама им восак сагорелих свећа, уместо сина, уместо унучића, којих никада неће ни бити.

У потресној стварности то су гробља мртвих и гробља живих. Две у рату убијене војске: једна је погинула нагло, пресечена изненада, друга – умире на рате, полако и сигурно са дубоком раном на души.

Време, кажу, протиче, доноси заборав и бледи успомене. Време не брише све. Време доноси, време одно-

породице на окупу за празник. И баш тада сећање доноси празнину. Дубоку празнину гроба као понор пун јада и несреће.

Деци пристижу рођендани, они су сирочићи. Полазе у школу без савета и пратње. На родитељским састанцима, очева нема. Нема их за празник "Оци" када би требало да им се везују ноге, а они искупе поклонима. Нема их ни у свануће Божића да деци испод јастука оставе поклоне и заједно доживе велики празник у зимском јутру... Стижу годишњице бракова, а нема мужева. Крсне славе, а нема синова...

Нема топле руке родитеља. Нема руке заштите. Нема руку хранилаца. Заувек су празна њихова места. Места мртвих руку очева, мужева и синова.

Како толике судбине живих и њихових погинулих могу да стану у једну причу. Постоји ли уопште праве

том. И мртве су их наопако сахрањивали, негде у трњаку, како би им се и гробови обележили прекором и срамотом.

Зрело и умно обликован је појам слободе. Она се истински усадила у српску душу. Стекла јасну слику. Изградила свест њене немирљиве цене.

Пет векова ропства. Сви ужаси и понижења. Несреће и затирање. Све је надживљено горостасом тог духовног стожера.

Притиснута судбином, Србија није бирала ратове, али су ратови бирали њу. Губила је битке и ратове, територију и државу. У бежанији се расипала гробовима на три континента. Као нико други у историји света, бежећи је водила и своју војску и круну, народ и владу. Селила је пред варварима и своје луднице.

Опет се опорављала и враћала у своју државу бриљантним војничким победама. Могла је то све снагом свога духа, снагом своје историјске и државне свести.

Подвиге је памтила прича. Прича је стварала мит. Мит – историју. Само историјски народ је прави власник своје државе. Патриотски дух се зато у колективној свести негује и подиже као највиша вредност. Њега не може поразити ни једна војска, ни ставити у ропство окупација.

Када су Србији запалили манастире и порушили школе, побили учитеље и повешали попове, она је умела да поред пута, за сваког видљиво, постави најубедљивије историјске читанке. Настали су – "Знакови поред пута", јединствени у свету.

Никли су крајпуташи! Подсећали су и опомињали. Крепили су и уздижали! Биле су то и остале најбоље написане читанке историје.

"Знакови" за поуздану будућност државе, путоказ за све њене нараштаје.

Тако је изграђена етика живота и морал жртвовања. Било је пораза и ропства. Сломова и суноврата. Буна и устанака, али Србија никада није изгубила себе. Никада се није нашла себи иза леђа.

Из тог средишта српске мисли, искуства и вере кренули су добровољци Српске радикалне странке. Различити по добу живота и занимањима, били су исти у свом патриотском осећању.

Може ли ико озбиљан и да помисли да су полазили несвесни разлога и могућих последица. Без сазнања да се у рату залаже живот.

Ако никако другачије, у прошлости својих породица и задруга имали

Група добровољаца Српске радикалне странке пред одлазак на вуковарско ратиште

У сужби народа - спасавање немоћне старице у Вуковару 1991. год.

искуства колико рат прождере Срба. Има ли, уопште, породице у Србији коју рат није обележио бар једним гробом?

Зар је мало гробова у којима су у ратовима из прошлости сахрањена само одела покојника. Тела су остајала по логорима, или тамо, где се бранила Србија увек до последњег даха. Остајала у повлачењима преко туђих гудара и врлети у најстрашњим марш-маневрима, све до грчких острва и Бизерте у Африци.

После свих ратова, свих изгинућа и помора, Србијом је последњих педесет година владало насиље разисторије.

Свом жестином идеолошке оштрице убијан је српски понос. Поништано је српско име. Српска вера и српска знамења. Уништана је српска стварност и њена прошлост, како би била лишена и будућности.

Када је то насиље историјски потрошено, а тиранија стигла до биолошког краја, расула се завера свом жестином мржње и несреће.

Као никад раније, Србија је била затечена својом неспремношћу. Раздешена и поражена била је без снаге и још више без праве мисли и снаге

слободарског духа. Њена колективна свест је за протеклих пола века тираније била истински начета и нагринена. Без истинске снаге, у раскораку и без свеже идеје имала је у себи читав један социјални слој привилегованих челника, који су већ давно продали своју српску душу.

Без икакве истинске вере, начела и уверења, у новим условима, и сами збуњени, још по инерцији бранили су само своје старе лажи. Бурни и муневити догађаји довели су их до последњег изговора у колапсу њихове идеологије. Слегли би раменима: "... Па, ми све то нисмо знали."

А усташе су већ биле развиле своје барјаке и заставе са шаховницама, јавно и отворено.

По зидовима српских кућа и ограда, на асфалтима улица и путева до српских села, по саобраћајним знацима и по дрвећу, усташе су извешале своје – "У" – свој стари крвави симбол српског клања и помора.

Врло брзо пале су и прве српске жртве. Усташе су заклале српске синове, као њихови очеви српске очеве. Као поплава ширила се језа од усташког клепаног сечива. После скупог искуства из прошлог рата, Срби су били опрезни и будни на сеоским стражама и барикадама испред својих села, где су дању и ноћу гореле ватре и стражариле групе људи са по којим крљомком од карабина или тек по неком ловачком пушком.

Слава се кажу с вечери познаје. Рат је почео чаркама, а провала мржње осећала у сваком трену. Српска престоница, тачније – оно што би она требао да буде, многе школоване главе у њој у чијим титулама је стајала читава азбука, падала је у занос јавних расправа о бесмислу рата уопште.

Многи од њих су ранијих година, или још раније, док још нису били себи окачили налепницу – "дисидент", певали оде "братству и јединству", држали ватрене говоре, који су почињали увек о "страшној српској хегемонији и ужасним четничким елементима". Све су то сада демантовале саме усташе, али је то остала њихова мера памети и суштина свести.

У јавности српске престонице промењени су само наслови старих фраза. По тим "интелектуалним" круговима, клубовима и ложама по јавним гласилима Брозових заклетви букнула су питања – "Има ли рат уопште смисла" "Како да ратујемо против усташа, кад нисмо донели програме и циљеве?"

На страшне вести да је усташко клање Срба почело, сугерисали су

прво неми, па све отворенији и гласнији одговор: "нећемо ваљда због неког инцидента да ратујемо"...

Мудро су у јавности закључивали да је лепши сунчани него кишни дан, да је мир свакако лепши од рата... Ако је тамо негде и пала која српска глава, она је давно за њих изгубила било какву цену.

"Спремте се спрем'те четници..."

Уместо вођења бесмислених расправа, вођа радикала, др Војислав Шешел се нашто на лицу места. Праћен својим момцима, мирно и одважно прошетао је српским селима и градовима Славоније. На батинском мосту сачекали су их уперени калашњиковима наоружане усташе и муповци.

И док су српске "умне главе" расправљале, која је догма боља, добровољци Српске радикалне странке, јав-

Са великим поносом, без обзира што су били званично добровољци Српске радикалне странке, себе су називали српским четницима, подразумевајући под тим старе вредности четничког покрета: храброст, дисциплину, родољубље и морал.

На већ отвореним фронтovima Славоније суочили су се са стварношћу процеса пропасти једне државе и таквог одраза расула у војсци. Јадна војска, трупе које памтимо са државних парада и почаста, пружале су жалосну слику незнања, трулежи и пропасти. Та војска се распадала изнутра. Био је то див од креп-папира. У моралном лику њихових највиших официра није било вредности и традиције великих српских победа и ратова, примера мудрости командовања, иницијативе и храбрости. Њихово биће било је саткано на скардним песмицама "о љубичици белој и плавој". Уместо по вредновању њихове

Зима у планинама Републике Српске

љали су се и долазили у седиште Отаџбинске управе у Београду.

Дисциплиновано и организовано добровољци су стизали на међе српских села. Одважни и храбри, настојали су да покажу високи морал и скромност. Сами су проређивали оброке ручкова и вечера, које су им доносили српски сељаци. Бранили су их од усташа, и гледали свакако да им не буду на неком сувишном терету.

За разлику од српске академске памети, добровољцима је циљ рата био јасан без приче и објашњења. Ратни циљ је за њих био у једној мисли и једној реченици: заштитити српски народ од усташког ножа.

војничке спремности, чиновни и одликовања дељени су по отпеваним песмицама, по љигавности и улизивању. Највише је била у њиховом напредовању вреднована спремност да се боре против "српског национализма и српске хегемоније". Усташе ту нису спомињане и у њиховој свести нису се ни јавиле као непријатељи. Зар је потребно већ сада подсећати која су била персонална решења највишег врха команде у морнарици, авијацији и уопште ко је носио прву сабљу те војске.

Кога је нормалног могло да изненади то што су високи официри усташама предавали читаве касарне, оруђа и оружја. Изручивали српске

регруте усташама без испаленог метка. Тек само појединци спасавали су образ и официрску част, створену њиховим пореклом, а не Брозом војном доктрином.

Тамо где је та војска у рату који је букнуо и заузела некакве положаје, Брозови прегојени генерали били су симбол кукавих створења. Лично неспособни и војнички неспремни, умели су да заспу ватром и редове своје војске и српских добровољаца.

Четнички добровољци са својим заставама, ратним симболима и кардама без посебних рачуна и ситуационих дисциплиновано су се стављали под команду југословенске војске. У својим јединицама организовани по четничким узорима, преузимајући су најтеже ратне задатке. Бирали најугроженије линије фронта. Чистили најопаснија усташка гнезда, никад се не успоравајући због туђег страха и неспособности. Без речи прекора за туђ кукавичлук, извршавали су своје војничке задатке.

Дисциплину, организованост и храброст добровољаца не може да засени и помутни ни тако подмукло скривени назив "паравојска", измишљен у разним интернационалистичким круговима који су осрамотили српску престоницу. У таквим кружоцима, клубовима и ложама Београда, које су јавно током овог рата биле на платним списковима српских ратних непријатеља, произвођена су сва зла и против добровољаца и читавог српског народа. Они су јавно одрађивали своја примања са туђих платних спискова.

Родољубиви и пожртвовани, храбри и срчани, добровољци су посебно импоновали међусобним односом. Поштујући начела војничке субординације, међу собом су, без обзира на чин и положај, пре свега и после свега били одана и сложна браћа.

Ратовали су ћутке и гинули храбро

Једне зимске ноћи у оронулој згради Дома пензионера у Книну затекао сам њиховог вођу војводу Војислава Шешеља. Неки млади четник који је чуо да војвода ту спава, дошао је сам и заузео стражарско место испред његових врата. Пробудио сам војводу и он је угледао свог ратника.

"Откуда ти ту? 'Ајд сад ти спавај, а ја ћу да те чувам", рекао му је Шешељ озбиљно и мирно.

Добровољци Српске радикалне странке, њихове старешине, обновиле су команду – "хрените за мном", јединствену у старој српској војсци.

За тим добровољцима просипано је море лажи једне неслушене пропагандне машинерије од осрамоћеног Београда до Њујорка.

О томе ко је заправо у овом рату бранио српски народ најупечатљивије сведоче саме усташе и потурице. Брзо су напустили термин југо-војска, који се јавио на почетку рата. Никада нису говорили да их нападају или да против њих ратују српски партизани, него српски четници.

Четнички добровољци су идентификовани са српском одбраном. Поистовећени са српском војском. Неки су се тако уписивали, а ретко ко у овом рату се није осећао четником, ако је ратовао на српској страни.

радикалне странке. Одлазили организовано и онако, кад им падне на ум, српски и изненада, сами и у групама...

У овом помену није реч ни о члановима радикала из Републике Српске Крајине и Републике Српске, ни о српским добровољцима из земаља Европе и Америке.

Одлазили су као некада без икаквих позива за мобилизацију. Довољна је била вест да су нападнути Срби тамо где многи од њих раније нису ни знали да Срби живе и постоје. О српским постојбинама у пола протеклог века разисторије нису ни учили ни знали где су постојбине и земље Срба.

Мајевица – Српски добровољци у акцији

Њихов тачан број на више од две хиљаде километара дугој линији фронта је због тога тајна и то ће остати и за далека историјска спорења.

Сто шездесет три изгинула добровољаца Српске радикалне странке, који се овом приликом спомињу, су само они, који су на фронтове отишли преко београдске централе Отаџбинске управе. Није непознато да су одлазили у рат и у организацији месних и општинских одбора Српске

Одлазили су запуштајући своје послове, породице и поље. Зар има пречег посла од одбране живота.

Ратовали су ћутке, гинули храбро и достојанствено.

Доношени су у своја села тише него што су из њих одлазили у рат. Доносили су их до Београда, до српских варошица, паланки и села у мртвачким сандуцима уз обавезну препоруку породици – "не отварај!"

На онај свет су одлазили без почасних плотуна, без лафета, одликовања и великих биографија у штампи. Жива Србија је данас више нема него што су њени гробови.

У српској јавности нема данас ни једне велике речи за њихово велико дело. Осуђени су на јавни мук и заборав. Званична и јавна Србија велике и свете речи данас троши на српске душмане. У славу и хвалу оних, чија је крвава историја читаве народе избрисала са лица земље. Оде и похвале се исписују за владе и управе оних што су продавали оковане људе на трговима својих престоница. Белосветске лопуже које су опљачкале пола земљине кугле. У јавности ове никад запамћене Србије хвали се пијаца где се у бесцење продаје српска земља и држава. Вашар и тржница где се тргује сада и душама Срба, живих и мртвих.

Живим Србима, изгнаницима, сирочићима, удовицама и мајкама изгинулих уз пехаре и сватовску јеку весеља обећава се слобода, коју ће донети војници, синови есесоваца; војници, синови оних што су Србима наплаћивали контрибуцију, узимали сто српских глава за једну своју, одводили робље и стрељали децу у српским школама; војници, унуци оних што су "челиком окупали Србију", изгнали је заједно са лудницама, побили педесет осами по одсто мушког становништва у највитаљнијим годинама, вешали српске девојке, поклали Јадар и Поцерину. Убогаљили Србију преко границе трајне инвалидности. Међу војницима те нове "српске слободе" биће и оних чији су нас очеви као своје савезнике једнако бомбардовали као и ратни противници.

Србија од Лазара до Циган-баше

Све речи похвале и славе троше се данас у Србији у хвалу команди које су војним учешћем побили и истерали милион и по Срба, отуда где су шест векова живели. Ту "слободу" доносе команде, које су на српски народ у Републици Српској за само неколико дана испалиле ефективна снаге две и по атомске бомбе.

Српски градови су засенили мрачну славу Хирошима и Нагасакија.

Још су живе мајке у црнини погинулих од тих истих војски још у прошлом рату. Београдске демократе из кружока, ложа и кругова наређују Србима – "све заборавите!"

Све да их Србија и послуша, није ни потребно да призива сећање. У овом часу и на наше очи пламен лиже српске куће. Зар се још увек не диже

дим са догорелих згаришта српских градова, села и станишта. Зар још увек нису логори изгнаника на голој равници и поред путева у Крајини. У њима се и у овом часу скапава од глади, болести и зиме.

Раније су нас одводили у лагере и логоре. Сада је сва Србија, све српске земље, Нађмеђер или Аушвиц!

Они Срби у престоници што чисто пишу и лепо говоре, нису српским добровољцима одвојили ни једну реч. Боље је да и не кажу шта мисле о њима.

У свој еп уплићу дивљење за круну светског владара, коју стављају на главу циганског свирача. Цара, кога ни пожаревачки цигани на покладама не би крунисали за цара и Циган-башу циганског табора.

Та "мудра" српска мисао је тако стварала и правдала усташку Хрватску, етнички чисту. Увећана је два пута више него што су то урадили Хитлер, Павелић и Броз заједно. Та "мудрост" је продала српске земље без погодбе. Српска држава је положена под ноге бездушника...

А сада у најгорем, у најопаснијем, а можда и последњем српском чину растаче и српску душу.

Издајници су постали миротворци, кукавице мудраци. Лопови преговарачи... "У Србији прилике су такве славе Бабу, а пљују јунаке!"

Они што у Србији себе називају српским књижевницима и фарисејима, српским вођама и српском савешћу, на корицама својих новина победоносно поручују и прете Србима:

"Долази Били!"

У снази њиховог књижевног духа постављен је нови ред ствари какав у Србији никада није ни слућен.

Окупацију зову слободом! Капитулацију – миром!

Они ће у том последњем чину настојати да преструктурирају осећања и мисли колективног бића српског народа. Ругају се његовим знамењима. Поништавају митове, симболе и узданице Срба.

Танаска Рајића заједно са трешњевим топом са Љубићког брега послали би право у Хаг, на преки суд. Ђелекула од српских лобања за њих је мала. Требало је да буде још и већа кад нису "хтели као људи на време да се истурче". Синђелић је по њима савим сигурно ратни злочинац. Пуцао је у барут и извршио геноцид над Турцима у свом Шанцу. Цар Лазар и Карађорђе су по њима опет двоструко криви, нити су били интернационалисти и што је још горе, извели су

свој народ да гине, уместо да се преда. А куд би нам, кажу, данас био крај.

Они су књижевници, али они први. Филип Вишњић, тај српски Хомер, је по њиховом уметничком и људском суду – прави ратни хушкач. Тог слепца треба посмртно у Хаг...

А где су то данас у јавности и свети мртви добровољци. Дали су све и изгубили све.

Хоће ли већ данас њихова деца од својих наставника и учитеља слушати текстове оних телеграма похвале српској пропасти.

Хоће ли учити да су њихови погинули очеви били, у ствари, разбојници и паравојска.

Цела српска историја је пуна сирочића и они данас нису новост. Само су некада у замену за изгубљене очеве стицали осећај поноса у свој његовој величини и чистоти, јавно пред Богом и људима!

Хоће ли данашњи сирочићи после свега што чују осећати стид због гробова својих изгинулих очева?!

А њихови ликови ми, дању и ноћу навиру у сећање. Познавао сам многе од њих. Налазио сам их по рововима Славоније, по камењарима Херцеговине, по ратиштима Лике, Кордуна и Баније, тамо у оној страшној ратној пустоши Јеврејског гробља на Грбавици.

Сва њихова снага била је у снази уверења онога за шта се боре.

За српску државу и српске светиње!

За православље и српску будућност.

Да ли су слутили да данас у Србији ништа тако неће нагло остарити као заслуге. Да је за хероја најгори сутрашњи дан.

Налазио сам их и гледао у борби. После би завили по цигарету или поделили конзерву и крајак хлеба. Више су ћутали, него разговарали.

Одлазио сам даље а када бих се опет враћао налазио их, пребирао сам очима без питања – кога то више нема, коначно и заувек.

Први добровољац који је погинуо био је Градимир Пешић из села Рупље, код Црне Траве. Последњи, баш некако скоро, био је Срећко Ђериман, јединац из околине Пожеге.

Обојица момци! Први Градимир, последњи Срећко!

Само судбина може тако да се наруга симболима.

Судбина и лажни књижевници и фарисеји! Лажна памет и лажне вође Србије!

Рајко Ђурђевић

**Војвода НЕДЕЉКО (Милана)
ВИДАКОВИЋ**

Рођен 27. новембра 1966. године у херцеговачком селу Рапци, погинуо је 27. септембра 1994. године у месту Борци код Коњица.

Ратовао је у саставу Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

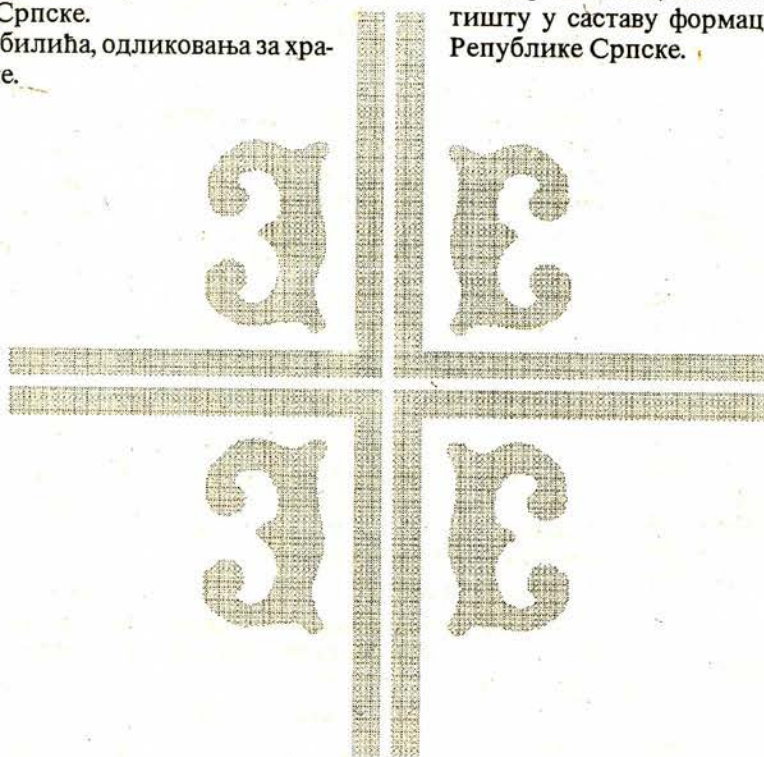
Носилац је Ордена Обилића, одликовања за храброст Републике Српске.

**Војвода ОЛИВЕР ДЕНИС
БАРЕТ**

Рођен 21. априла 1969. године у Земуну, погинуо је 29. августа 1994. године у Београду.

Ратовао је у Борову Селу, Вуковару, на мостарском, фочанском, калиновичком и сарајевском ратишту у саставу формација бивше ЈНА и Војске Републике Српске.

НА ГАЗИ МЕСТАНУ

Силни оклопници, без мане и страха,
Хладни ко ваш оклоп и погледа мрка,
Ви јурнусте тада у облаку праха,
И настаде тресак и крвава трка.

Заљуљано царство сурвало се с вама...
Кад олуја прође врх Косова равна,
Косово постаде непрегледна јама,
Костурница страшна и поразом славна.

Косовски јунаци, заслуга је ваша
Што последњи бесте. У крвавој страви,
Када труло царство оружја се маша,
Сваки леш је свесна жртва, јунак прави.

Данас нама кажу, деци овог века,
да смо недостојни историје наше,
Да нас захватила западњачка река,
И да нам се душе опасности плаше.

Добра земљо моја, лажу! Ко те воли
Данас, тај те воли, јер зна да си мати,
Јер пре нас ни поља ни кршеви голи
Не могаше ником свесну љубав дати!

И данас кад дође до последњег боја,
Неозарен старог ореола сјајем,
Ја ћу дати живот, отаџбино моја,
знајући шта дајем и зашто га дајем!

Милан Ракић

**МИЛАН (Зорана)
АРАМБАШИЋ**

Рођен 21. децембра 1956. године у Београду, погинуо је 1. фебруара 1993. године у Кашићима. Борио се у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине.

**ДРАГИ (Милана)
АЦИЋ**

Рођен 3. децембра 1951. године у Призрену, умро је од задобијених рана 2. септембра 1992. године у Косовској Митровици.

Борио се, током 1991. године, у Источној Славонији, Барањи и Западном Срему, а 1992. године на сарајевском ратишту, у саставу Сарајевско-ромањског корпуса Војске Републике Српске.

**НОВИЦА (Живанке)
АРСЕНОВ**

Рођен 15. новембра 1965. године у Сакулама погинуо је на скеланском фронту у месту Крагиводе.

Ратовао је у Западној Славонији 1991. године и на херцеговачком ратишту, од априла 1992. године, у саставу Источнохерцеговачког корпуса.

ПОСЛЕ СМРТИ

Ножеви кад ми срце поделе,
Над гробом звекне крвави мач,
Слатке девојке ружице беле,
Нећу да чујем ваш горки плач!

Немојте рећи: "Овде почива
Љубави наше увели струк!"
Не кун'те земљу, није вам крива –
Стишајте јада ласкави звук!

Немојте трошит' руже убаве,
Китећи њима мој вечит дом!
Реците само: "Доста је славе –
Веран је био народу свом."

Ђура Јакшић

**АЛЕКСАНДАР (Драгослава)
БАБИЋ**

Рођен 15. новембра 1952. године у Малој Иванчи, погинуо је 21. јануара 1994. године, у месту Градине на Мајевници.

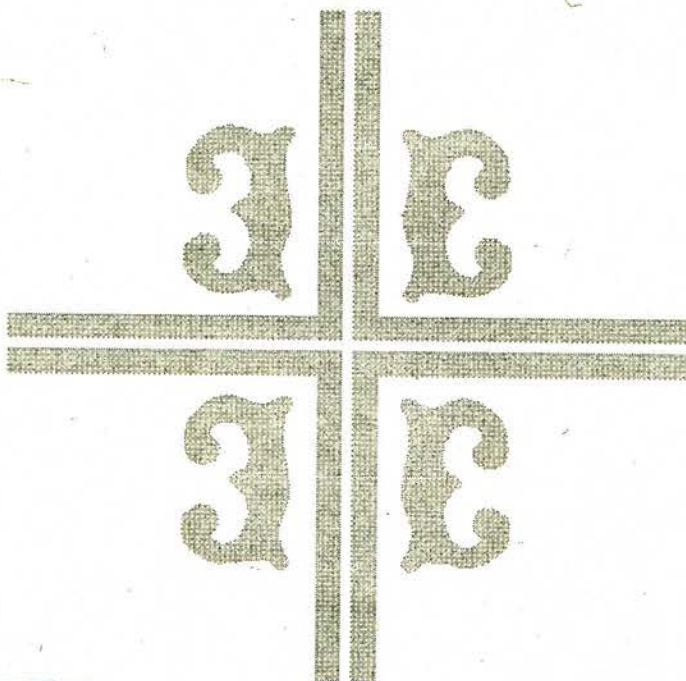
Борио се у саставу Мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

**МИЛЕНКО (Живе)
БАЈКИЋ**

Рођен 22. априла 1941. године у Фаркаждину код Зрењанина, погинуо је 25. маја 1992. године у Модричи.

Ратовао је у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**НИКОЛА (Петра)
БАБИЋ**

Рођен 19. маја 1962, године у селу Вашице, код Сремске Митровице, погинуо је у Липовцу 20. јула 1992. године.

Борио се под командом Војске Републике Српске.

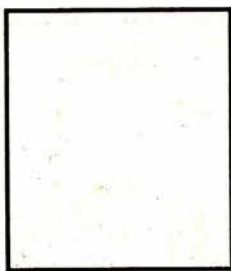
ОСЕЋАМ

Осећам мишицу снажну и јаку,
У срцу крви, у крви бој –
Па где је часак?... У томе часу
Да прсне крвца за народ мој!

О, гњили свете, трулежи срамна,
Скапаћеш тако у миру том!
Ил' ће те неба вихор разорит',
Ил' божја гнева грмећи гром.

Ил' ће ти Марко – кад једном дође –
Топузом жића загатит' тек...
Ил' падај, мајко света и људи,
Ил' рађај људе и рађај век!

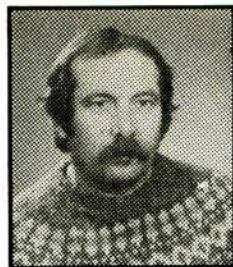
Ђура Јакшић

**КОСТА
БАТИЋ**

Рођен 28. децембра 1943. године у Деспотову, погинуо је на Озрену.

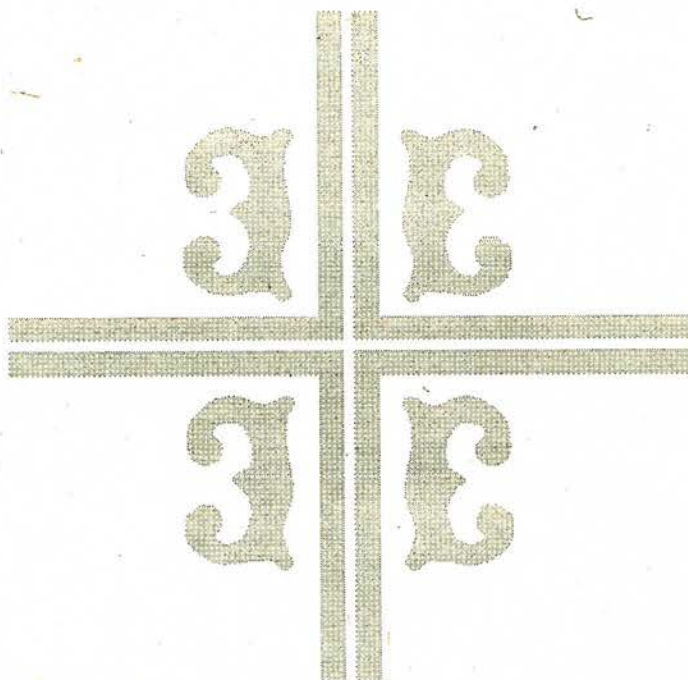
Ратовао је у саставу Озренске бригаде Источно-босанског корпуса Војске Републике Српске.

**МОМЧИЛО (Јоце)
БЕЛЕСЛИН**

Рођен 28. септембра 1958. године у Скопљу, погинуо је код Придраге 24. марта 1993. године.

Ратовао је под командом Војске Републике Српске.

**САФЕТ (Рамадана)
БЕХУЉИ**

Рођен 12. новембра 1957. године у Земуну. Погинуо је у Окучанима 12. децембра 1991. године.

Борио се у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

ХЕРЦЕГОВАЧКА БОЈНА ПЕСМА

... У бој! У бој!
Слуш'о си рајин плач?
Сад слушаш борбе грмљаву,
А гледаш крвав мач
И бритке сабље звек,
Ланаца тупи јек.
У бој! У бој!
Векова тужних робље, гажено
Атова турских тврдим копитом,
На рођеном је прагу падало,
Призивајући криком жалосним
Јевропе тврде помоћ варљиву.
Ал' залуд, залуд... Стара тврдица
Лажљиве им је маште давала,
Поклањајућ' их смехом пакосним
Угњетатељу, преугњетене!...

Ђура Јакшић

**ВЕЉКО (Веселина)
БЛАЖИЋ**

Рођен 1. јуна 1963. године у месту Кумане код Зрењанина, погинуо је 20. јуна 1992. године код Коњица.

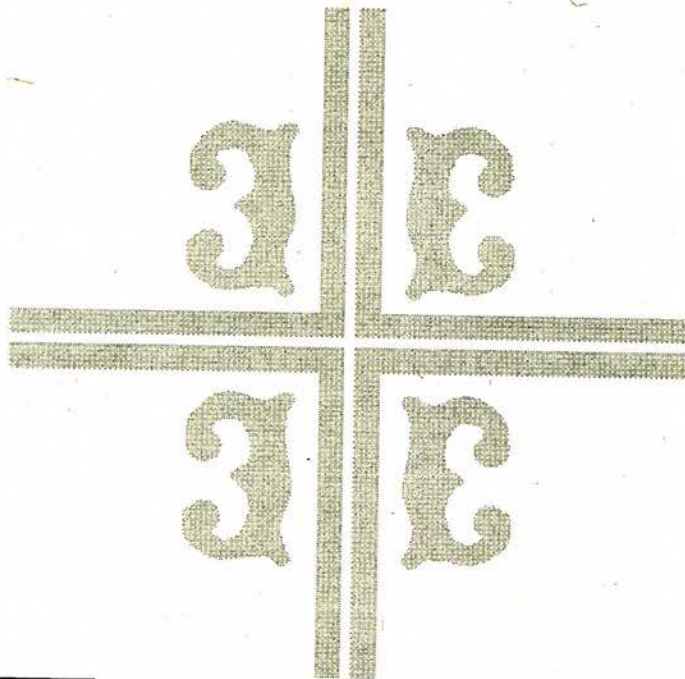
Ратовао је у саставу Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**МИОДРАГ (Светислава)
БОГДАНОВИЋ**

Рођен 7. децембра 1934. године у Пропаштици, код Подујева, погинуо је 19. децембра 1991. године у Машићкој Шаговини.

Ратовао је у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА, на територији Западне Славоније.

**БУРАЋ (Милана)
БОГДАНОВИЋ**

Рођен 31. маја 1960. године у Београду, погинуо је у Подравању, код Милића, 24. септембра 1992. године.

Ратовао је у Западној Славонији, а од маја 1992. године на скеланском и милићком ратишту.

Борио се у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

СТАЗЕ

Две преда мном стазе стоје:
Једна с цвећем, друга с трњем;
Гвоздене су ноге моје:
Идем трњу да се врнем.

Ја уступам цвећа стазе
Којима је нога мека;
Нек по цвећу жене газе,
А трње је за човека!

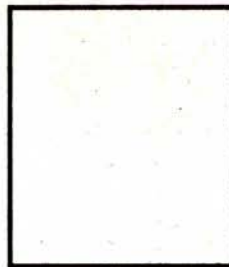
Ђура Јакшић

**ЉУБОМИР (Јована)
БОГИЋЕВИЋ**

Рођен 28. јануара 1951. године у Београду, погинуо је 11. августа 1992. године у Јакомишљу, код Калиновика.

Ратовао је на Мајевици, милићком, братуначком и фочанском ратишту, у саставу Источнохерцеговачког корпуса. Војске Републике Српске.

**ДАЛИБОР (Владимира)
ВАСИЋ**

Рођен 12. априла 1973. године у Зрењанину, погинуо је у Слуњу 3. августа 1994. године.

Ратовао је на далматинском и кордунском ратишту у саставу Војске Републике Српске Крајине.

**МАРКО (Луке)
БРАДАРА**

Рођен 13. маја 1962. године у Кисељаку, код Сарајева, погинуо је код Бенковца, 3. фебруара 1993. године.

Борио се у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине.

ПАДАЈТЕ БРАЋО

... Ми нисмо браћа, ми Срби нисмо!
Или ви нисте Немањин сој?
Та да смо браћа, та да смо људи –
Та да смо браћа – ох, Боже мој!...
Та зар би тако с Авале плаве
Гледали ледно у огњен час?
Та зар би тако, ох, браћо драга,
Та зар би тако презрели вас?...

Ђура Јакшић

**ПРЕДРАГ (Драгомира)
ВАСИЋ**

Рођен 12. децембра 1968. године у Београду, погинуо је 5. децембра 1991. године у селу Брђани.
Ратовао је у Западној Славонији, у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**НЕБОЈША (Милутина)
ВЕЛИЧКОВИЋ**

Рођен 25. маја 1971. године у Врању, преминуо је од тешких рана задобијених код Подравске Слатине 7. децембра 1991. године у Београду.
Борио се у Западној Славонији у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**МИЋО (Мике)
ВАСИЛИЈ**

Рођен 3. октобра 1964. године у Новом Милошеву, код Зрењанина, погинуо је 3. марта 1993. године у месту Биљане Горње код Бенковца.
Ратовао је у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине,

СВРШИЛО СЕ!...

Свршили се боји. Војводина ј' наша
К'о после весеља разбијена чаша,
Она звучна труба сад више не свира,
Народ уздишући купи мрве мира!...

Трудне ноге, руке, клонула им глава;
И ја лежем спати, ал' ми се не спава;
Кад заклопим очи санак ме не љуби:
Чујем бојну трубу где поново труби.

Нема овде мира за спавање моје,
Пренес'те ме виле на Косово поље,
Не дајте ми спати док се мичу груди,
Док се цео српски народ не пробуди!

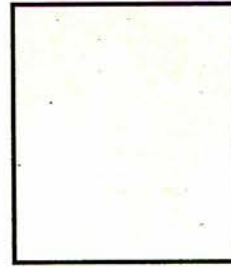
Стеван Владислав Каћански

**ЉУБИША (Мирослава)
ВЕЉКОВИЋ**

Рођен 24. септембра 1961. године у Прокупљу погинуо је у месту Црногорци код Ливна, 24. априла 1992. године.

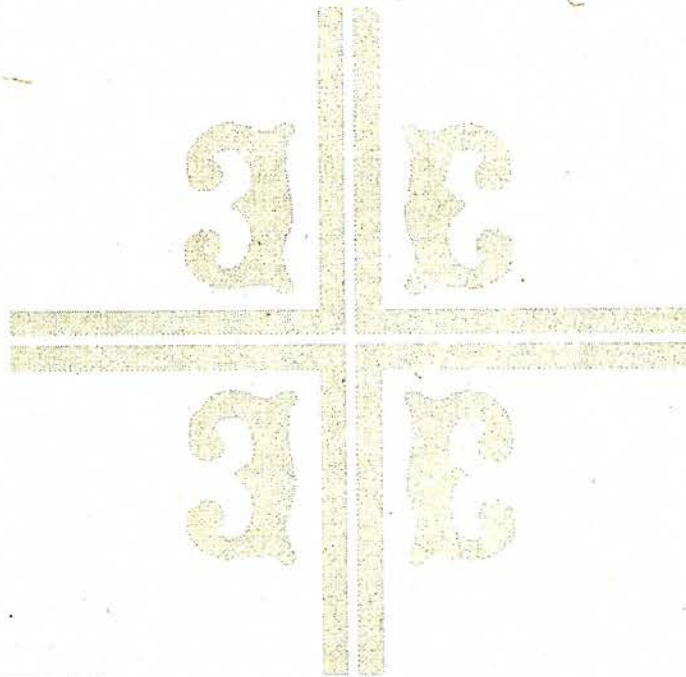
Борио се на бихаћком и ливањском ратишту у саставу Првог крајишког корпуса Војске Републике Српске.

**ЉУБОМИР (Пере)
ВЕЈИЋ**

Рођен 16. јуна 1960. године у Вуковару, преминуо је 17. новембра 1991. године у Лужцу од последица рањавања у Вуковару.

Ратовао је у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА.

**МИЛЕ (Стеве)
ВЕСЕЛИНОВ**

Рођен 7. децембра 1949. године у Славонској Пожеги, умро је у Сарајеву маја месеца 1995. године, од последица рана задобијених код Модриче.

Борио се у Западној Славонији, Ердуту, Палачи, Вуковару, модричком и сарајевском ратишту.

ХАЈ!

Где је српска Војводина?
У Мађарској ил' Угарској,
Или у сну ил' на јави,
У Банату ил' у Бачкој,
Ил' у Срему, старој слави?
Није сада тамо, није,
Већ у души Србадије!

Је ли жива Војводина?
Жива нам је сахрањена,
Ал' умрети донде неће,
Док сва крвца не истече

**ВЕЉКО (Милорада)
ВИДОВИЋ**

Рођен 28. августа 1965. године у Сремској Митровици, погинуо је 8. јула 1992. године на Мајевци.

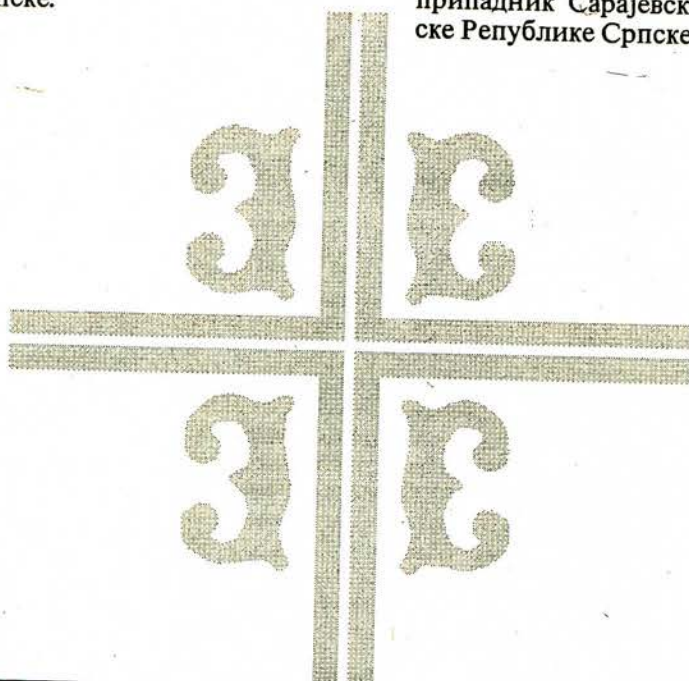
Ратовао је у Вуковару, Западној Славонији и на херцеговачком ратишту као војник Мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

**НИКОЛА (Богдана)
ВЛАИСАВЉЕВИЋ**

Рођен 6. фебруара 1961. године у Апатину, погинуо је 19. октобра 1992. године, у месту Доње Ботоње, код Вогошће.

Ратовао је у Вуковару, а од априла 1992. године на херцеговачком и сарајевском ратишту. Био је припадник Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

**ДРАГО (Милиће)
БРАНЕШ**

Рођен 8. априла 1968. године у Пљевљима, погинуо је у Вуковару, 11. новембра 1991. године.

Борио се у сарајевском Новосадског корпуса бивше ЈНА.

Из јуначка срца њена,
А то живо срце гди је?
У срцима Србадије!

Кад ће синут' Војводина?
Када правде сунце сине
И устану деца њена
Чистом слогом умивена,
Па загрме од милине:
"Стан Будиме! Стани, мајчин сине!
Ево главе не дам Војводине!"

Стеван Владислав Каћански

**БРАНКО (Светозара)
ВУКМИР**

Рођен 9. новембра 1969. године у селу Ма-
клошевац код Нашица, погинуо је 5. децембра 1991.
године у селу Брђани.

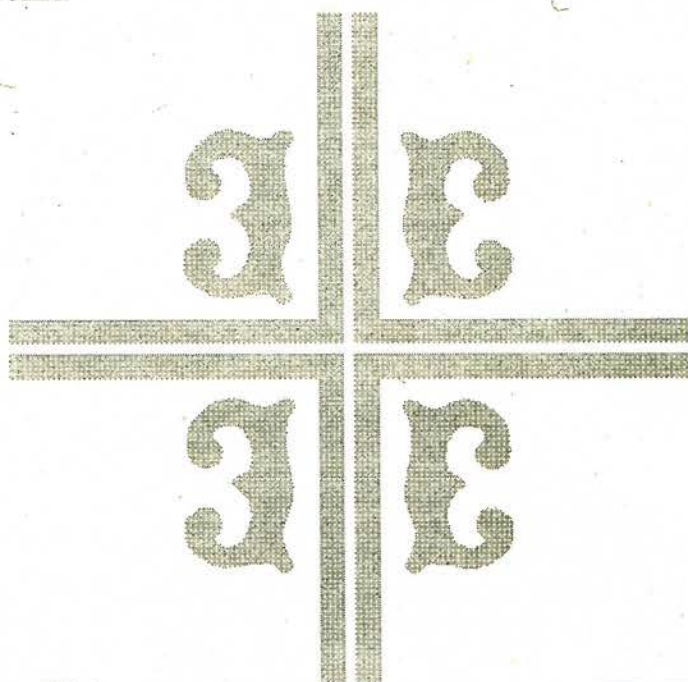
Ратовао је у Западној Славонији саставу Петог
бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**МИЛУТИН (Младена)
ГЛИШОВИЋ**

Рођен 7. марта 1947. године у селу Јабланица,
код Горњег Милановца, погинуо је у месту Предра-
га, код Бенковца.

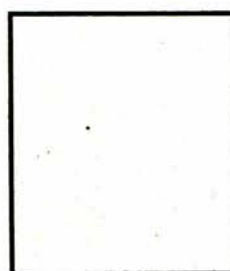
Борио се у саставу 92. моторизоване бригаде Вој-
ске Републике Српске Крајине.

**РАДОСАВ (Воје)
ВУКОВИЋ**

Рођен 31. јануара 1969. године у Никшићу, поги-
нуо је у Подвележју код Мостара, 27. јуна 1992.
године.

Ратовао је у саставу Источнохерцеговачког кор-
пуса Војске Републике Српске.

**ДУШАН (Васе)
ВУЧКОВИЋ**

Рођен 5. марта 1952. године у Јанковцима, поги-
нуо је почетком децембра 1991. године код
Окучана.

Борио се у саставу ТО Окучани Петог Бања-
лучког корпуса бивше ЈНА.

**СЛАВКО (Љубе)
ГРАОВАЦ**

Рођен 6. новембра 1953. године у селу Вариводе код Книна, погинуо је 7. фебруара 1993. године у Кашићима код Бенковца.

Био је војник 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине.

**ГОРАН (Драгутина)
ГРКОВИЋ**

Рођен 9. априла 1967. године у Сарајеву, погинуо је 29. августа 1994. године на Мајевници.

Ратовао је у Западној Славонији у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА. У саставу Мајевичке бригаде Војске Републике Српске, учествовао је у ратним операцијама на Илици, Нишићкој висоравни, Рајловцу и Мајевници.

**ТОМИСЛАВ (Томе)
ГРЊА**

Рођен 15. јуна 1960. године у Новом Саду, погинуо је 23. јуна 1994. године на Мајевници.

Ратовао је у саставу Мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

МУЧЕНИЦА

... Она зове сестре двије
Да око њих руке свије,
Да је спасу од крвника,
Од тих клетих насилника.
Ал' обадве сестре њене
Ђуте као залирене,
Ђуте као да су неме,
Ил' тек шапну: "није време!"

Ох, време је Боже мио,
Та време је Србадијо,
Да се јадна, инокосна,
Спасе наша тужна Босна!
Та време је, народ збори,

**МИЛОРАД (Смиље)
ГУТЕША**

Рођен 18. децембра 1954. године у Бихаћу, погинуо је у Вуковару, 16. октобра 1991. године.

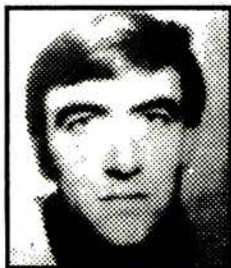
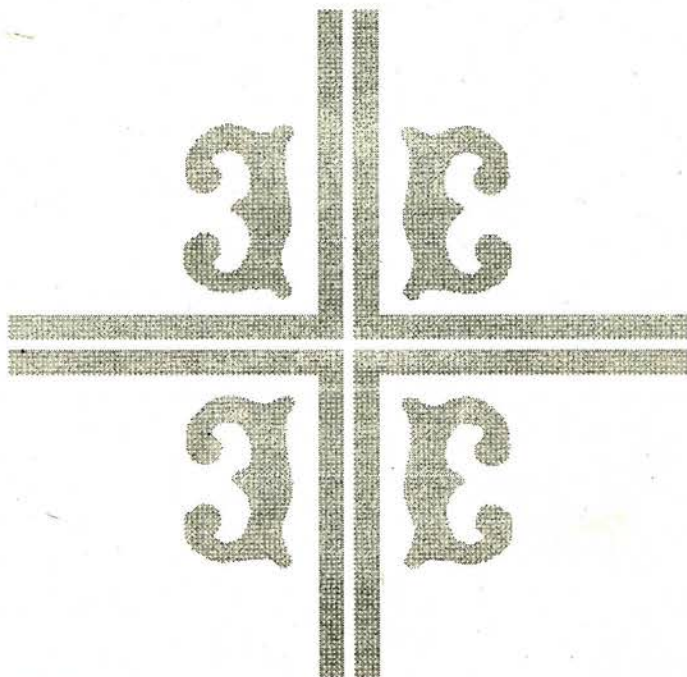
Ратовао је у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА.

**ОБРАД (Душанке)
ДАВИДОВИЋ**

Рођен 4. априла 1960. године у Глини, погинуо је 21. јануара 1994. године у Градини, на планини Мајевици.

Борио се у саставу Мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

**РАДОМАН (Цветка)
ДАБЕТИЋ**

Рођен 14. децембра 1964. године у селу Виницка код Берана, погинуо је у Машићкој Шаговини, 19. децембра 1991. године.

Ратовао је саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

Дух времена сад говори.
Та време је срце каже,
Да се даље не одлаже,
А јуначки дух нас зове
Да ломимо те окове
Што нам тужну Босну тлаче
Сваким даном све то јаче.
Та време је, Боже мио,
Да брат брату руку пружи,
Душманину да с' одужи,
И да спасе инокосну,
Тужну своју сестру Босну, –
Ох, време је, Србадијо!

Стеван Владислав Каћански

**ДРАГАН (Стевана)
ДЕБЕЉАЧКИ**

Рођен 17. априла 1970. године у Радиковцу код Лебана, погинуо је 22. августа 1992. године у Нецарићима код Сарајева.

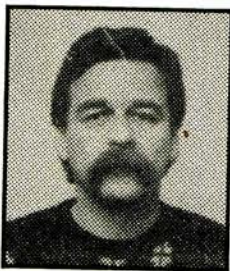
Био је припадник Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

**ДОБРИЦА (Миодрага)
ДИШИЋ**

Рођен 17. јула 1952. године у Смедереву, погинуо је 5. децембра 1991. године у селу Брђани.

Борио се у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**ГОРАН (Петра)
ДЕРЕТА**

Рођен 9. јануара 1955. године у Београду, погинуо је 19. марта у Брчком.

Ратовао је на брчанском ратишту у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

ИМА НАС ДОСТА

Има нас доста, слабих и јаких,
Има нас доста свакојаких:
Има нас доста напредњака,
Има нас челик-либерала,
Има нас доста назадњака,
И комунаца и социјала, –
Ал када вали плусну до плота,
Кад душман силни стигне до врата,
Кад треба дати крви и злата,
Онда је мало патриота!

Стеван Владислав Качански

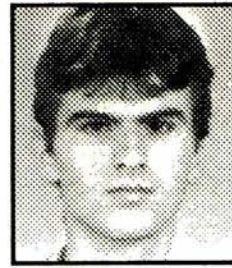

**ЗОРАН (Бождара)
ДОДЕРОВИЋ**

Рођен 17. септембра у Ријеци, мучки је убијен од стране припадника бивше ЈНА, 1992. године, на Дебелом Бријегу код Херцег Новог.

Ратовао је у Палачи, Силашу, Вуковару и Западној Славонији. На херцеговачко ратиште отишао је априла 1992. године.

Борио се у саставу Требињске бригаде Источно-херцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**МИЛАН (Војслава)
ДРАГИЋ**

Рођен 3. јула 1972. године у Сиску, од последица тешких рана задобијених код Мостара, умро је 3. маја 1992. године у Београду.

Борио се у саставу Требињске бригаде Источно-херцеговачког корпуса бивше ЈНА.

**ДРАГАН (Милана)
ДОШЉАК**

Рођен 15. фебруара 1961. године у Беранима, погинуо је 6. фебруара 1993. године у Кашићима код Бенковца.

Ратовао је у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине.

НАРОДНИ ЗБОР

Хеј трубачу с бујне Дрине,
Де затруби "збор"!
Нек одјекну Шар-планина,
Ловћен, Дурмитор!
И нек Дрина јекне Сави,
Сава Дунаву,
Дунав бујни Тиси, Драви:
"У бој! У славу!"

Нек се бојни јечи оре кроз све горе,
Чак на море, –
Кроз све горе чак на море,
Где витешка срца бију,
Ој на море, на Адрију!
Хајде, Србе, хајде роде,

**НЕНАД (Руже)
ДРАГОЈЛОВИЋ**

Рођен 23. јуна 1963. године у селу Амајлије код Бијељине, погинуо је несрећним случајем, одлазећи на ратни задатак, у месту Вршани, 18. маја 1992. године.

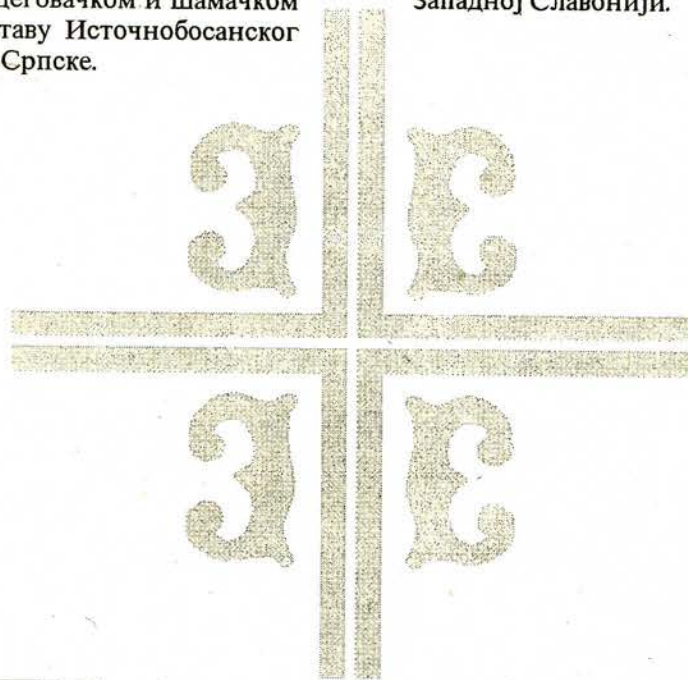
Ратовао је у Источној Славонији, Вуковару, Западној Славонији, на херцеговачком и шамачком ратишту. Борио се у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**ДУШАН (Богдана)
БОРЋЕВИЋ**

Рођен 28. јануара 1962. године у Алексиначким рудницама, 20. априла 1992. године на мостарском ратишту, био је заробљен и свирепо погубљен.

Ратовао је у саставу Територијалне одбране Требиња, под командом бивше ЈНА. Ратовао је и у Западној Славонији.

**ДРАГОЉУБ (Богдана)
ДУРУТОВИЋ**

Рођен 25. септембра 1964. године у селу Доња Брезна код Никшића погинуо је 19. децембра 1991. године у Машићкој Шаговини.

Борио се у Западној Славонији у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

Век је данас твој!
Век је данас од слободе,
Српски роде мој!
Не дај да ти душман пије
Крви кап по кап,
За слободу ли, проли' је,
И последњу кап!
Из крви ће поникнути
Слободе час –
Народа спас –
А слава ће васкрснути
Свеколике Србадије:
Од Балкана до Адрије!..

Стеван Владислав Каћански

**АНТЕ (Анђелка)
ЂУРЂЕВИЋ**

Рођен 21. новембра 1956. године у Грабовцу код Руме, погинуо је јануара 1993. године на сарајевском ратишту.

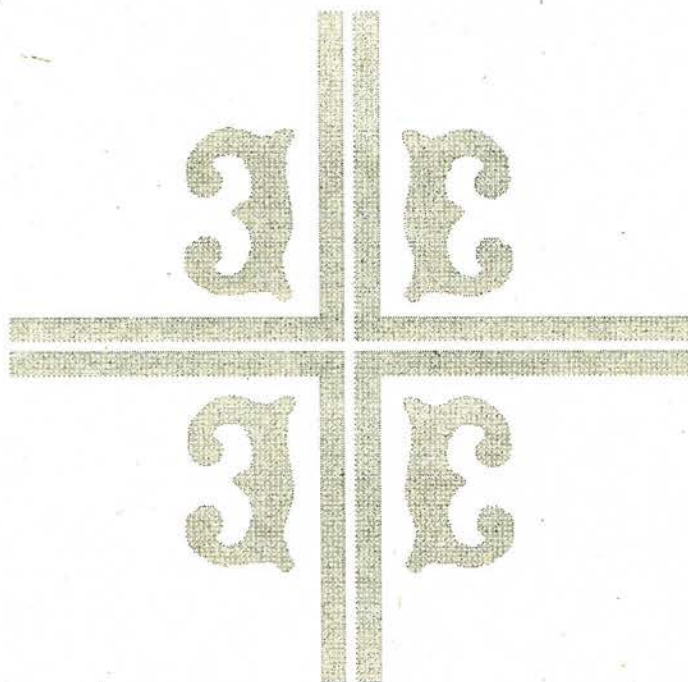
У саставу Војске Републике Српске борио се код Босанског Шамца, Фоче, Скелана, Милића и Сарајева.

**СРЕТЕН (Ратка)
ЂУРИЋ**

Рођен 3. јуна 1968. године погинуо је 20. јула 1992. године код Гацког.

Ратовао је у Источној Славонији и на херцеговачком ратишту. Погинуо је у саставу Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

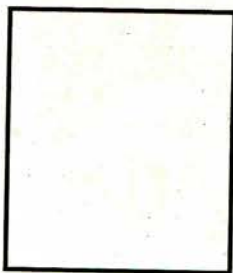
**СЛОБОДАН (Милорада)
ЂУРИЋ**

Рођен 29. јула 1963. године у Београду, у месту Гаревац, код Босанског Шамца, нестао је 14. јуна 1992. године.

Ратовао је на херцеговачком и шамачком ратишту у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

ГОРСКИ ВИЈЕНАЦ

А ја што ћу? али са киме ћу?
Мало рука, малена и снага,
једна сламка међу вихорове,
сирак тужни без ниђе никога!
Моје племе сном мртвијем спава,
суза моја нема родитеља,
нада мном је небо затворено,
не прима ми плача ни молитве;
У јад ми се свијет претворио,
а сви људи паклени духови.
Црни дане, а црна судбино!
О кукавно Српство угашено!
Зла надживјех твоја сваколика,
а с најгорим хоћу да се борим!

**СРЂАН (Јанићија)
ЗДРАВИЋ**

Рођен 28. септембра 1974. године у Брусу, погинуо је на Пељавама (Угљевик–Теочак).

Ратовао је у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**ЉУБА (Владе)
ИВАНОВИЋ**

Рођен 1. јануара 1962. године у селу Софтовић код Урошевца, погинуо је 18. априла 1993. године код Коњица.

Ратовао је у Западном Срему, Барањи, Источној Славонији, Вуковару, Западној Славонији и херцеговачком ратишту. Погинуо је у саставу Источно-херцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**ОСТОЈА (Борислава)
ЈАНОШЕВ**

Рођен 25. августа 1966. године, погинуо је 7. фебруара 1993. године у Кашиће.

Борио се у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине.

Борби нашој краја бити неће
до истраге турске али наше.
Нада нема право ни у кога
до у Бога и у своје руке;
надање се наше закопало
на Косово у једну гробницу.
У добру је лако добар бити, –
на муци се познају јунаци!

**МИХАЈЛО (Милорада)
ЈОВАНОВИЋ**

Рођен 22. фебруара 1967. године у Краљеву, погинуо је 1. маја 1992. године у Сарајеву. Борио се у саставу Сарајевско-романијског корпуса бивше ЈНА.

**АЛЕКСАНДАР (Станише)
ЈОВИЋ**

Рођен 13. јула 1972. године у Београду, погинуо 25. августа 1992. године у месту Јакомишље код Калиновика.

На фочанском и калиновичком ратишту борио се при Оперативној групи Калиновик, Источно-херцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**МОМЧИЛО (Драгослава)
ЈОВАНОВИЋ**

Рођен 23. јануара 1955. године у селу Јазовику код Шапца, погинуо је 12. децембра 1991. године код Окучана.

Био је борац Петог бањалучког корпуса Војске Републике Српске.

Бранковићу погано кољено,
тако ли се служи отачеству,
тако ли се цијени поштење?!
О Милошу ко ти не завиди?
Ти си жртва благородног чувства,
војинствени гениј свемогући,
гром стравични те круне раздраба!
Величанство витешке ти душе
надмашује бесмртне подвиге
дивне Спарте и великог Рима;
сва витештва њена блистателна
твоја горда мишца помрачује.

**САША (Валтера)
ЈОВИЏА**

Рођен 2. маја 1964. године у Зрењанину, погинуо је 28. јула 1992. године, у месту Кравици код Братунца.

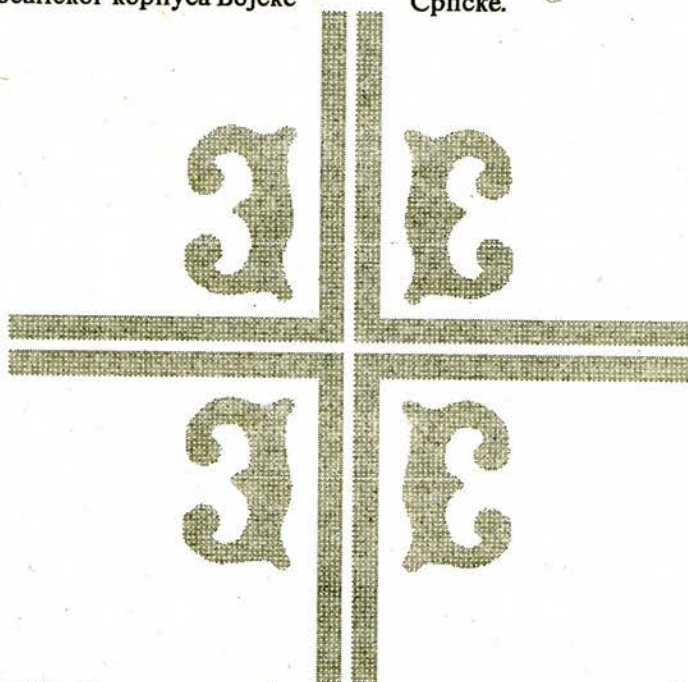
Ратовао је на милићком и братуначком ратишту у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**АЛЕКСАНДАР (Обрада)
ЈОКИЋ**

Рођен 1. марта 1949. године у Београду, погинуо је 28. августа 1992. године у Јакомишљу код Калиновика.

Борио се у саставу Оперативне групе Калиновик Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

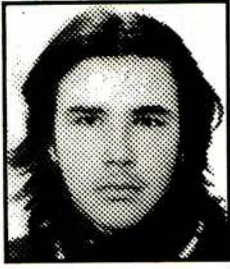

**ЗОРАН (Драгослава)
ЈОНЧИЋ**

Рођен 6. децембра 1966. године у Оцацима, погинуо је 12. априла на Мајевици.

Ратовао је око Милића, на дринском ратишту и на Мајевици, у саставу Прве мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

Српској капи свуд име погиле!
Постадоше лафи ратарима!
Истурчи се плахи и лакоми-
млијеко их српско разгубало!
Што утече испод сабље турске,
што на вјеру праву не похули,
што се не хће у ланце везати,
то се збјеже у ове планине,
да гинемо и крв проливамо,
да јуначки аманет чувамо –
дивно име и свету слободу!

**СЛОБОДАН (Десимира)
ЈОЦИЋ**

Рођен 10. октобра 1960. године у Београду, погинуо је 4. септембра 1991. године у Ласлову, Источна Славонија.

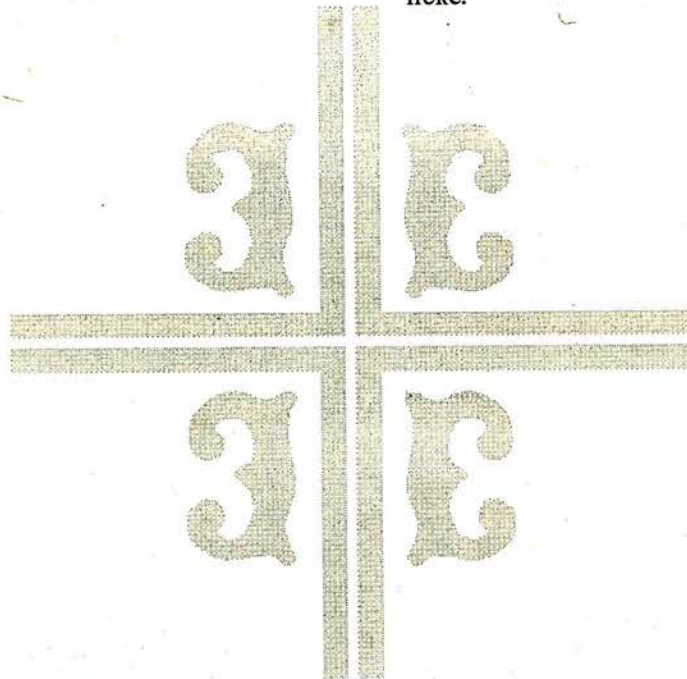
Ратовао је у Источној Славонији у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА.

**ВОЈИН (Живана)
ЈУРИШИЋ**

Рођен 13. новембра 1955. године у Бачкој Паланци, погинуо је 25. маја 1992. године, у месту Клепци код Чапљине.

Борио се на херцеговачком ратишту, у саставу Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**ЗОРАН (Бранка)
КАЛАЊ**

Рођен 20. фебруара 1959. године у Панчеву, погинуо је 15. јуна 1993. године на Озрену.

Ратовао је у саставу Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

Чашу меда још нико не попи,
што је чашом жучи не загрчи;
чаша жучи иште чашу меда:
смијешане најлакше се пију.

Без муке се пјесна не испоја,
без муке се сабља не сакова;
јунаштво је цар зла свакојега,
а и пиће најслађе душевно,
којијем се пјане поколења.
Благо томе ко довијек живи,
имао се рашта и родити!

**МИЛУТИН (Бранка)
КАЛАЊ**

Рођен 1. октобра 1966. године у Апатину, погинуо је 19. октобра 1992. године на сарајевском ратишту у селу Доње Ботоње.

Ратовао је у Западној Славонији и на херцеговачком ратишту. Смрт га је затекла у редовима Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

**ДРАГИ (Александра)
КАЛИМАНОВИЋ**

Рођен 5. новембра 1937. године у Београду, погинуо је у месту Врховине, 4. новембра 1991. године.

Ратовао је у Источној Славонији и на Плитвицама, као припадник Територијалне одбране, под командом бивше ЈНА.

**НЕНАД (Јасла)
КАЛМАН**

Рођен 30. октобра 1963. године у Панчеву, погинуо је 26. априла 1992. године код Мостара.

Био је војник Требињске бригаде Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

Младо жито навијај класове, –
пређе рока дошла ти је жњетва!
Дивне жртве видим на гомиле
пред олтаром цркве и племена;
чујем лелек ће горе пролама.
Треба служит чести и имену:
нека буде борба непрестана!
Нека буде што бити не може,
нек' ад прождре, покоси сатана!
На гробљу ће изнићи цвијеће
за далека нека покољења!

Крст носити вама је суђено –
страшна борба с својим и с туђином!
Тежак в'јенац, ал' је воће слатко!
Воскресења не бива без смрти:
већ вас виђу под сјајним покровом,
чест, народност, ће је васкрснула
и ће олтар на исток окренут,
ће у њему чисти тамјан дими.

**БРАНКО (Николе)
КАБЛИНОВИЋ**

Рођен 19. октобра 1947. године у Вуковару, погинуо је 28. јула 1992. године у месту Кравице код Братунца.

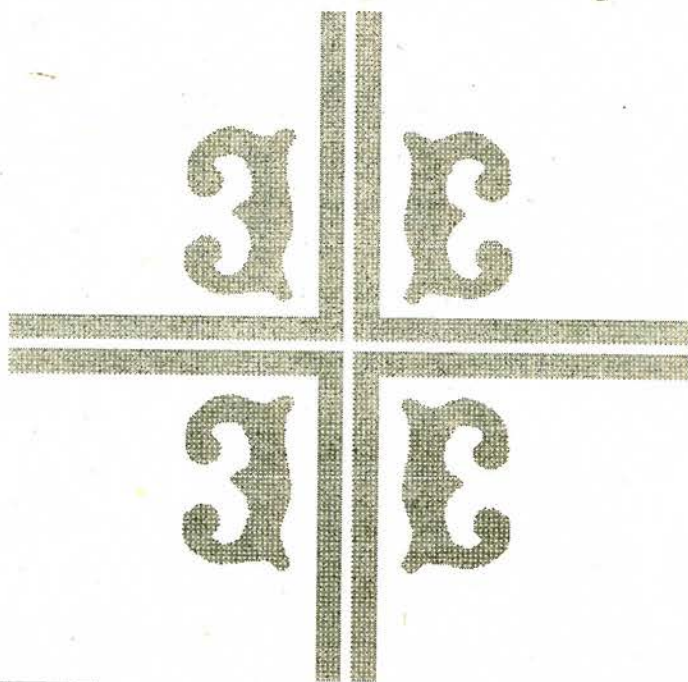
Ратовао је на дринском ратишту код Милића, и код Братунца, у саставу Источнобосанског корпуса.

**ИГЊАТИЈЕ (Игњатија)
КОВАЧ**

Рођен 20. септембра 1950. године у месту Кумане у Банату, погинуо је 7. фебруара 1993. године у Кашићима код Бенковца.

Борио се у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске.

**ЈОВИЦА (Драгана)
КАРАНОВИЋ**

Рођен 22. фебруара 1968. године у Бачкој Паланци, погинуо је 25. маја 1992. године у Клепцима.

Борио се у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

Славно мрите, кад мријет морате!
Чест рањена жеже храбра прса,
у њима јој нема боловања.
Поругани олтар језичеством
на милост ће окренут небеса!

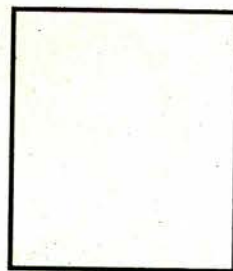
Удри за крст, за образ јуначки,
ко гођ паше свијетло оружје,
ко гођ чује срце у прсима!
Хулитеље имена Христова
да крстимо водом или крвљу!
Тријebимо губу из торине!
Нек' пропоје пјесна од ужаса,
олтар прави на камен крвави!

**ЗУХДИЈА (Алије)
КОВАЧЕВИЋ**

Рођен 27. априла у Обреновцу, погинуо је 5. децембра 1991. године у селу Брђани.

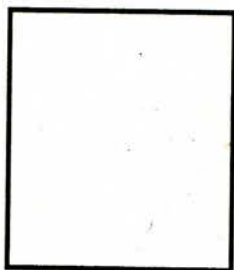
Ратовао је у Западној Славонији, код Подравске Слатине, у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**ДМИТАР (Стевана)
КОВАЧИЋ**

Рођен 5. новембра 1937. у Београду, погинуо је 4. новембра 1991. у месту Врховине код Плитвица.

Ратовао је у саставу ТО Плитвица под командом бивше ЈНА.

**СТЕВАН (Стевана)
КОВАЧЕВИЋ**

Рођен 25. априла 1949. године у Бачкој Паланци, погинуо је 15. октобра у Шаренграду.

Ратовао је у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА.

Ко издао, браћо, те јунаке
који почну на наше крвнике,
спопала га брука Бранковића,
часне посте за пса испостио,
гроб се његов пропа на та' свијет!
Ко издао, браћо, те јунаке,
не предава пуње ни проскуре,
него пасју вјеру вјеровао!
крвљу му се прелили бадњаци,
крвљу крсно име осливао...

Мрки Вуче, подигни бркове
да ти виђу токе на прсима,
да пребројим зрна од пушака,
колика ти токе изломише!
Мртву главу не диже из гроба,
ни прекова бистра цефердара!
Здраво твоја глава на рамена, –
ти ћеш пушку другу набавити,
а у руке Мандушића Вука
биће свака пушка убојита!

Петар Петровић Његош

**МИХАЈЛО (Томислава)
КРСТИЋ**

Рођен 19. марта 1968. године у Нишу, погинуо је 26. јуна 1992. године, у Подвележју, код Мостара.

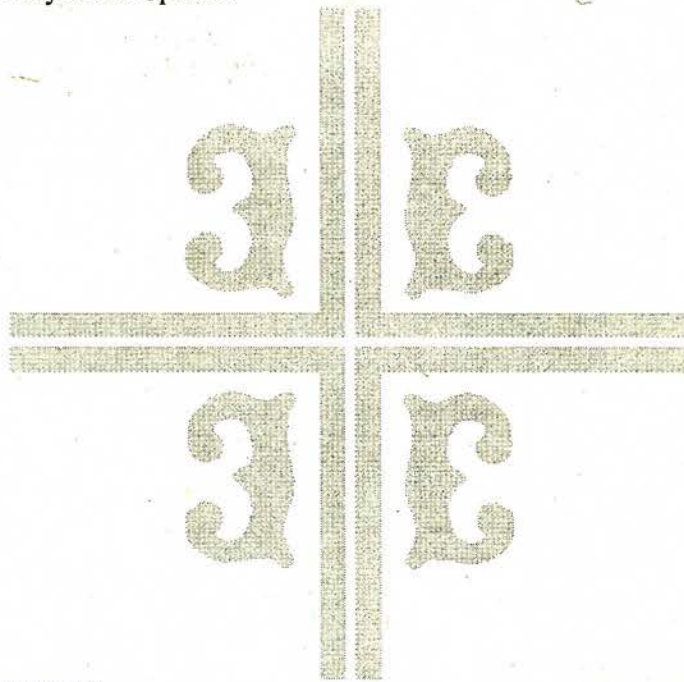
Борио се у Западној Славонији, око Окучана, и на херцеговачком ратишту, у саставу Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**БРАНИМИР (Љубомира)
КУЛИЋ**

Рођен 30. новембра 1966. године, погинуо је 15. децембра 1991. године у Западној Славонији.

Ратовао је у саставу Петог бањалучког корпуса, бивше ЈНА.

**МИЛАДИН (Ненада)
КРЕСОЈЕВИЋ**

Рођен 29. августа 1962. године у Бањалуци, погинуо је 7. фебруара 1993. године у Кашићима.

Ратовао је у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске.

ЧАСНО ИМЕ

Кроз моју душу прошла су два рата,
Два стара орла завета и славе,
Прошла су црна засићена јата,
Пали крсташи и заставе праве.

Кроз моју душу прошле су све трубе,
Добоши, песме и кржаве сече,
'Иљаду срца што гину и љубе,
дан пун гробова као звезда вече.

Кроз моју душу прошли су пукови,
Еполете, сабље и шињели сиви,
Огањ и јуриш; и још нови нови,
Јунаци мртви и јунаци живи.

**ДРАГУТИН (Митра)
КУКИЋ**

Рођен 12. маја 1934. године у селу Церани код Дервенте, заробљен је 24. септембра 1992. године и интерниран у муслимански концентрациони логор у Сребреници, где је, иако је био рањен, дивљачки убијен.

Ратовао је код Милића, у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**ДРАГИ (Милена)
ЛАЗАРЕВИЋ**

Рођен 25. октобра 1958. године у Београду, погинуо је 19. децембра 1991. године у Машићкој Шаговини.

Ратовао је у Источној Славонији, Барањи и Западном Срему. Учествовао је у ратним операцијама за ослобођење Вуковара. Крајем 1991. године прешао је у Западну Славонију.

Борио се у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**МИРКО (Миодрага)
ЛАВАДИНОВИЋ**

Рођен 15. марта 1950. године у Београду, умро је у усташком заробљеништву после зверског мучења, 4. септембра 1991. године, у Ласлову.

Борио се у саставу Нобосадског корпуса бивше ЈНА.

Кроз моју душу прошле су све воде,
Крвава поља и умрли крици,
Брегови, кланци, стегови слободе,
Бели крстови, светли рањеници.

Кроз моју душу прошла су столећа,
Њих пет на броју, с топузом и ђордом,
Спаљена лета и мртва пролећа,
Подигнут народ са љубављу гордом.

Кроз моју душу, преко страха, рана,
Прође победа, вера, нови зраци,
Осмех и лице зоре доброг дана,
И часно име: сељаци, сељаци.

Владислав Петковић - Дис

**ДУШАН (Јована)
ЛИЧИНА**

Рођен 20. јуна 1963. године у Земуну, погинуо је 18. октобра 1992. године у селу Крупац код Војковића.

Ратовао је на братуначком и сарајевском ратишту у саставу Друге сарајевске бригаде Војске Републике Српске.

**ЈОВАН (Милана)
МАЈСТОРОВИЋ**

Рођен 2. јуна 1949. године у Зрењанину, погинуо је у месту Јакомишље код Калиновика, августа месеца 1992. године, активирајући бомбу, да не би рањен пао у муслиманске руке.

Ратовао је у Западној Славонији, на херцеговачком и фочанском ратишту. Борио се у саставу Оперативне групе Калиновик Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**ДРАГАН (Живојина)
МАНОЈЛОВИЋ**

Рођен 14. јуна 1963. године у Земуну, погинуо је 21. јануара 1993. године у месту Градине.

Ратовао је на Мајевници, у саставу Мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

ПО ГРОБОВИМА

Ја немам сузе за оне младиће,
Што су остали кланцима и пољем:
Све друг до друга као једно биће,
Ко једна жртва нараштају бољем.
Ја немам сузе за оне младиће.

Што су весели пошли из свог стана,
Ко да их зове за границом коло:
Њине су груди пуне светлих рана,
На које душа прнула им холо.

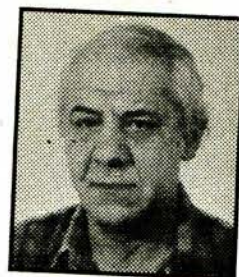
Ја немам сузе за тај покров бели,
Кроз који чујем један шапат дуги:
"Са својих њива живот смо донели,
и знамо где смо, знамо где ће други.
Грбови данас добро су понели."

**ЖИВОЈИН (Златије)
МАРКОВИЋ**

Рођен 31. августа 1962. године у селу Јазовик, погинуо је 25. августа 1992. године у месту Јакомишће код Калиновика.

Борио се на фочанском ратишту у саставу Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**ВЕЛИМИР (Богољуба)
МАРИНКОВИЋ**

Рођен 8. септембра 1941. године у Београду, не-
стао је у окршају са усташама, 12. децембра 1991.
године у месту Ширинци.

Ратовао је у Западној Славонији у саставу Петог
бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**ИВАН (Светислава)
МАРКОВИЋ**

Рођен 17. октобра 1967. године у Зајечару, поги-
нуо је 12. децембра 1991. године у Церничкој Шаго-
вини.

Ратовао је у Западној Славонији у саставу ТО
Окучани при Петом бањалучком корпусу бивше
ЈНА.

Ја немам сузе за хумке синова,
Из којих ведром воде се слободе,
И нови дани и приче цинова,
И старе земље, планине и воде.

Ја немам сузе за хумке синова.
За хумке деце отаџбине ове,
Што су свој живот као булке дала
За стару мисо и границе нове,
За прошлу славу и реч са гусала.

Уместо сузе да мртве делије
Ожале редом, нек гробове њине
Песма из срца, из груди прелије:
Велика песма уместо црнине.
Уместо суза да мртве делије

Ожале редом, нек у њине кости
Уиђе љубав новог појаса
И бол мој, зашто овај живот прости
Нисам спустио у борбу таласа.
Нисам спустио у борбу таласа.

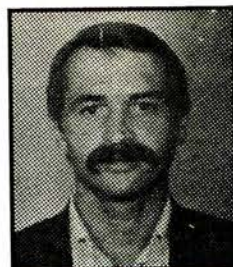
Владислав Петковић-Дис

**ДУШАН (Војина)
МИКАНОВИЋ**

Рођен 1. новембра 1959. године у селу Буснова Марићка код Приједора, погинуо 1. децембра 1991. године, у месту Брђани.

Ратовао је у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**РАДОСЛАВ (Живка)
МИЛЕНКОВИЋ**

Рођен је 14. новембра 1954. године у Сопоту, погинуо је 21. јануара 1993. године на Мајевици.

Борио се у саставу Мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

МОЈА ОТАЦИНА

Не плачем само с болом свога срца
Рад' земље ове убоге и голе;
Мене све ране мога рода боле,
И моја душа с њим пати и грца...

Овдје у болу срца истрзана
Ја носим клетве свих патњи и мука,
И крв што капа са душманских рука,
То је крв моја из мојијех рана.

У мени цвиле душе милиона,
Мој сваки уздах, свака суза бона,
Њиховим болом вапије и иште...

И свуда гдје је српска душа која,
Тамо је мени отаџбина моја –
Мој дом и моје рођено огњиште.

Алекса Шантић

**ЖАРКО (Братимира)
МИЛАЧИЋ**

Рођен 16. фебруара 1968. године у селу Мердаре код Куршумлије, погинуо је 19. децембра 1991. године у Машићкој Шаговини.

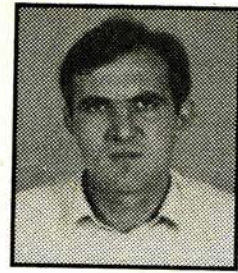
Ратовао је од првих дана у Источној Славонији, Вуковару и Западној Славонији. Смрт га је затекла у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**ДРАГАН (Милоша)
МИЛИЋЕВИЋ**

Рођен 5. јануара 1952. године у месту Војвода Степа, код Српске Црње у Банату, погинуо је 15. јануара 1993. године у Братунцу.

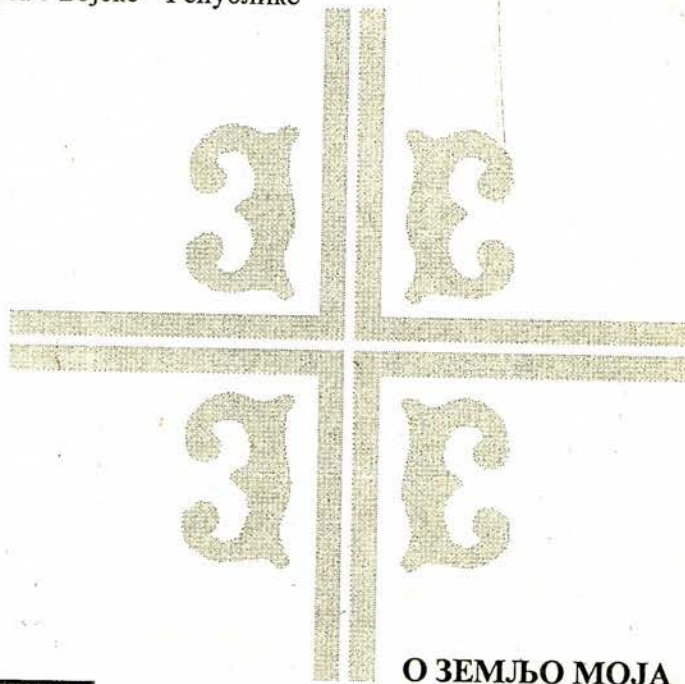
Ратовао је на братуначком ратишту у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**БОГДАН (Живадина)
МИЛОВАНОВИЋ**

Рођен 24. фебруара 1955. године у селу Јагњилу код Младеновца, погинуо је 6. фебруара 1993. године на Мајевници.

Ратовао је на Мајевници у саставу Друге мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

**ДУШАН (Саве)
МИЛИЈАШЕВИЋ**

Рођен 25. маја 1961. године у Земуну, погинуо је 21. јануара 1994. године у месту Градина на Мајевници.

Борио се у саставу Друге мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

О ЗЕМЉО МОЈА

О земљо моја, шта те тако боли?
Зашто ме вјечно трзају и море
Јауци дуги из твоје дубине?
"То моје срце премире и гине
У тврдом мразу, без сунца и зоре."

Зар твоје срцу не допире огањ
Нашијех срца? Зар душе синова
не грију тебе пламенима својим?
"Ја давно, давно остављена стојим
Сама, у руци судбе и в'јекова."

Па ко ће тешке раздробити санте
На твоје срцу? Ко ли ће из таме
Тргнути тебе с твојим робљем худим?
"Ја мртве из сна уздасима будим,
Јер нема живих да умиру за ме!"

Алекса Шантић

**ЈОВАН (Драгоја)
МИЛОЈЕВИЋ**

Рођен 8. септембра 1963. године у селу Мала Крушевица код Варварина, погинуо је на Жутом мосту, код Братунца, почетком 1993. године.

Ратовао је у Источној Славонији, Срему, Западној Славонији, херцеговачком ратишту, Мостару, Коњицу и братуначком ратишту. Погинуо је у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**ДРАГАН (Ђорђа)
МИЛОШЕВИЋ**

Рођен 28. априла 1969. године у Панчеву, погинуо је 21. јануара 1994. године у месту Градина, на Мајевици.

Ратовао је у саставу Друге мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

МИ ЗНАМО СУДБУ

Ми знамо судбу и све што нас чека,
но страх нам неће заледити груди!
Волови јарам трпе, а не људи, –
Бог је слободу дао за човјека.

Снага је наша планинска ријека,
Њу неће нигда оставити нико!
Народ је ови умирати свик'о,
У својој смрти да нађе лијека.

Ми пут свој знамо, пут Богочовјека,
И силни, ко планинска ријека,
Сви ћемо поћи преко оштра кама!
Све тако даље, тамо, до Голготе,
И кад нам мушке узмете животе,
Грбови наши бориће се с вама!

Алекса Шантић

**ЗОРАН (Ивана)
МИЛОШЕВ**

Рођен 29. априла у Суботици, погинуо је 28. септембра 1993. године у Петрињи.

Ратовао је у саставу Војске Републике Српске Крајине.

**АЛЕКСАНДАР (Николе)
МИРОВИЋ**

Рођен 17. новембра 1960. године у Београду, погинуо је 2. новембра 1991. године у Вуковару.

Ратовао је у Источној Славонији и Западном Срему у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА.

**БОРИЦА (Руже)
МИТИЋ**

Рођен 8. јуна 1946. године у Београду, погинуо је 24. септембра 1992. године у селу Подравање, код Милића.

Ратовао је у саставу Милићке бригаде Источно-босанског корпуса Војске Републике Српске.

**ЗОРАН (Љубише)
МИТИЋ**

Рођен 14. јуна 1960. године у селу Прлите код Зајечара, погинуо је 19. децембра 1991. године у Машићкој Шаговини.

Ратовао је у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

КАЈМАКЧАЛАН

Путниче, стани! Овде леже они!
Гомиле ове прах краљева крију.
С капом у руци њима се поклони
И редом тако ижљуби их свију!

Из ових хумки, из хрњега кама,
Где труба свести срца јака сврста,
Празници славе гранули су нама
И мученике скинули са крста.

Овде су вечни, што ватрама жртве
И билом срца пробудише мртве, –
Србине, стани! Овде леже они!

Ово су наше лавре и олтари,
Њиховим светлим сјајем се озари,
И чело моје с молитвом приклони!

Алекса Шантић

**ИВАН (Томислава)
МИТРОВИЋ**

Рођен 17. јануара 1961. године у Чортановцима, погинуо је 7. фебруара 1993. године, у Кашићима код Бенковца.

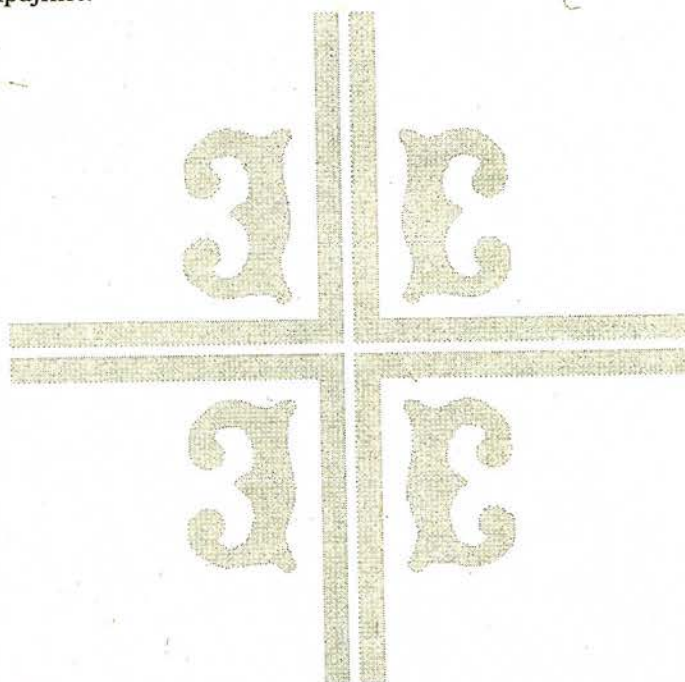
Ратовао је у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине.

**НЕНАД (Љубомира)
МИХАЈЛОВИЋ**

Рођен 30. јула 1963. године у Крагујевцу, погинуо је 9. јуна 1992. године у Босанском Шамцу.

Ратовао је у Посавини у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**БОБАН (Властимира)
МИТРОВИЋ**

Рођен 31. маја 1964. године у селу Горњи Матејевац код Ниша, погинуо је на мостарском ратишту, у Подвележју, 26. јуна 1992. године.

Борио се у саставу Требињске бригаде Источно-херцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

ИЗДАЈНИЦИМА

Ко нашом невином крвљу залива њиве наше?
Ко свештенике коље и цркве наше пали?
Ко распетој Србији приноси оцта чаше?
Ко су то? Хуни, Готи, Авари или Вандали?

Ил' Лангобарди, Свени, Татари или Либурни
Што децу нашу кољу, силују наше жене?
О, нису авај, Варвари некултурни,
Већ синови ХРВАТСКЕ културне, просвећене.

Знам те јунаке добро, историја је њина
Пуна части и победних фанфара,
Усне им још румене од победничких вина
Славећи своје победе, Немаца и Мађара...

Војислав Илић Млађи

**ВОЈИН (Марка)
МИХАЉИЦА**

Рођен 26. јула 1950. године у селу Жабљак код Ливна, пао је 13. априла 1992. године код Стоца.

Ратовао је у саставу ТО Требиња Источнохерцеговачког корпуса бивше ЈНА.

**РАДЕ (Милета)
МУДРИНИЋ**

Рођен 14. марта 1961. године у Цазину, погинуо је у селу Подравање, код Милића, 24. септембра 1992. године.

Ратовао је на источнославонском ратишту, за ослобођење Вуковара и на милићком ратишту. Погинуо је у саставу Милићке бригаде Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**ДРАГАН (Милутина)
МЛАДЕНОВИЋ**

Рођен 23. јуна 1955. године у Прокупљу, погинуо је 14. октобра 1994. године у Рајловцу.

Ратовао је у саставу Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

ПЕСМА СРБИЈИ

Нек друга земља у срећи сија
Мени си ти увек најмилија
Нек друге земље богатство кити,
У теби волим сиромах бити.
Сем тебе никуд не тражим блага
Србијо драга!

И ако кадгод на страну пођем
Опет ћу теби натраг да дођем,
Ко миле ласте што неху лете
Па после опет натраг долете;
Ван тебе нећу да знам блага
Србијо драга!

**ДРАГАН (Петра)
НАДИХ**

Рођен 7. новембра 1970. године у Аранђеловцу,
погинуо је 19. децембра 1991. године у месту Горња
Трнава код Окучана.

Ратовао је у Западној Славонији у саставу Петог
бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**СЛАВИША (Радомира)
НИКОЛИЋ**

Рођен 9. новембра 1960. године у Алексинцу,
погинуо је у селу Подравње, код Милића, 24. сеп-
тембра 1992. године.

Ратовао је на милићком ратишту у саставу
Источнобосанског корпуса Војске Републике
Српске.

**ДРАГАН (Јована)
НЕГОЈЕВИЋ**

Рођен 4. априла 1960. године у Нишу, пао је 26.
јула 1992. године у Подвележју.

Борио се на херцеговачком ратишту у саставу
Требињске бригаде Источнохерцеговачког корпу-
са Војске Републике Српске.

Нек туђе небо радост пролама,
Нек туђе горе јече с' песмама,
Ја волим, мајко, у теби бити
Па макар мор'о и сузе лити
Ван тебе нећу среће ни блага

Србијо драга!

Нека те моје уздање прати,
Нек ти се слава негдашња врати,
Нека те туга за навек мине,
Нека ти сунце за вазда сине.
Од тога већег не тражим блага

Србијо драга!

Војислав Илић-Млађи

**ВЕСЕЛИН (Владимира)
НИКОЛИЋ**

Рођен 24. октобра 1960. године у Сарајеву, погинуо је у лето 1992. године у месту Јакомишље.

Ратовао је на Мајевици и на фочанском ратишту у саставу Оперативне групе Калиновик Источно-херцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**МАРЈАН (Мате)
НИНИЋ**

Рођен 27. маја 1957. године у месту Горње Сисково код Брчког, погинуо је у месту Доња Ботоња, 19. октобра 1992. године.

Борио се у саставу Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

**ДРАГАН (Чедомира)
НИКОЛИЋ**

Рођен 24. децембра 1960. године у Товарнику, нестао је у ратној операцији бранећи село Подравање, 24. септембра 1992. године.

Борио се у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске

НАСЛЕЂЕ

Ја осећам данас да у мени тече
Крв предака мојих, јуначких и грубих,
И разумем добро, у то мутно вече,
Зашто бројне игре у детињству љубих.

И презирем тугу, заборављам бољу,
Јер у мени тече крв предака моји',
Мученика старих и јунака који
Умираху ћутке на страшноме кољу.

Јест, ја сам се дуго са природом хрво'
Успео сам – све се може кад се хоће –
Да на ово старо и сурово дрво
Накалемим најзад благородно воће.

**РАТКО (Мирка)
НОВАКОВИЋ**

Рођен 14. маја 1944. године у селу Брзану код Баточине, погинуо је 22. августа 1992. године у Тењи.

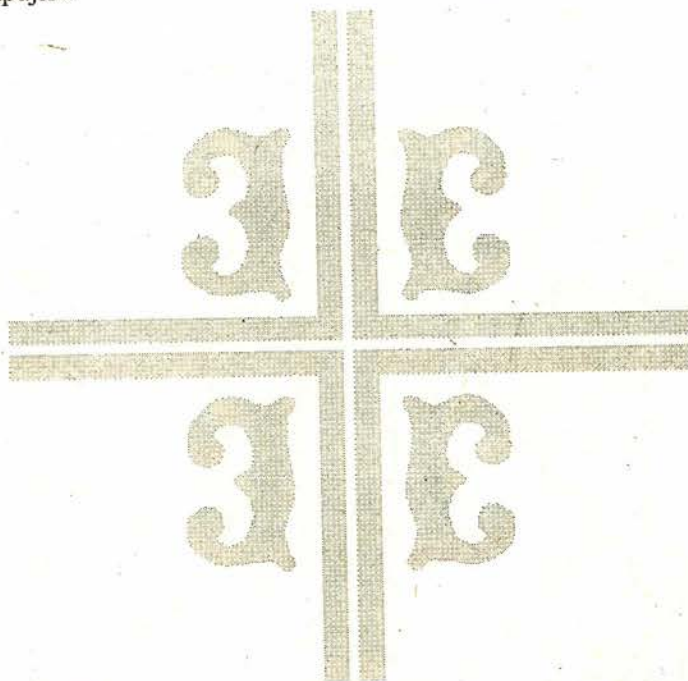
Ратовао је у саставу Сремско-барањског корпуса Војске Републике Српске Крајне.

**ДРАГОСЛАВ (Светислава)
МИЛОСАВЉЕВИЋ**

Рођен 18. априла 1957. године у селу Чубра код Неготина, погинуо је у месту Биљане Доње, код Бенковца, 10. фебруара 1993. године.

Борио се у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине.

**НИКОЛА (Миливоја)
МИЛЕТИН**

Рођен 2. јануара 1962. године у Кикинди, нестао је у ратној операцији 2. фебруара 1993. године у Кашићима код Бенковца.

Ратовао је у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине.

И сад, ако плачем кад се месец крене
С ореолом модрим низ небесне путе,
Ил' кад старе шуме, чаробне сирене,
Једно тужно вече злокобно заћуте.

Ја осећам ипак, испод свежих грана
И калема нових, да, ко некад јака,
у корену старом струји снажна храна,
неисцрпна крепост старинских јунака.

Све ишчезне тада. Заборављам бољу,
А преда ме стају редом преци моји,
Мученици стари, и јунаци који
Умираху ћутке на страшном кољу.

Милан Ракић

ЖЕЉКО МИЧИЋ

Рођен 21. октобра 1968. године у Сремској Митровици, погинуо је 20. јула 1992. године у месту Липовац.

Борио се у саставу Војске Републике Српске:

СРЕЋКО (Олге) ПАВЛОВИЋ

Рођен 15. јула 1958. године у Никшићу, погинуо је 17. јула 1992. године код Добоја.

Ратовао је на братаучком ратишту у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

НЕБОЈША (Љубомира) ПАВЛОВИЋ

Рођен 7. фебруара 1971. године у Смедеревској Паланци, нестао је 24. септембра 1992. године у Подравању код Милића.

Ратовао је на милићком ратишту у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

AVE SERBIA

Твоје сунце носе сад на заставама,
Ти живиш у бесном поносу синова;
Твоје светло небо понели су с нама,
И зоре да зраче на путима снова.

Још си уз нас, света мајко, коју муче:
Све су твоје муње у мачева севу,
Све у нашој крви твоје реке хуче,
Сви ветри у нашем осветничком гневу.

Ми смо твоје биће и твоја судбина,
Ударац твог срца у свемиру. Вечна,
Твој је удес писан на челу твог сина,
На мач његов реч ти страшна, неизречна.

**БРАНКО (Предрага)
ПАВИЋ**

Рођен 1. августа 1964. године у Београду, погинуо је у месту Јакомишљу код Калиновика, 25. августа 1992. године.

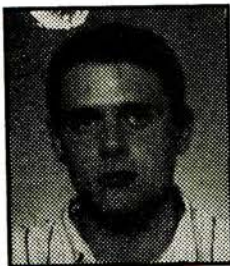
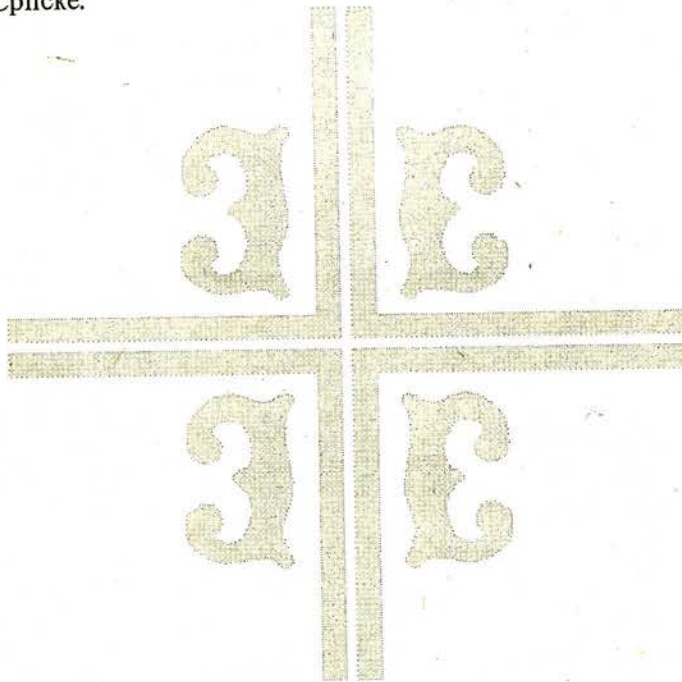
Ратовао је на фочанском ратишту у саставу Оперативне групе Калиновик Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**ДЕЈАН (Слободана)
ПАУНОВИЋ**

Рођен 29. марта 1972. године у Београду, погинуо је 15. новембра 1991. године у Вуковару.

Ратовао је на вуковарском ратишту у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА.

**СРБОЉУБ (Петра)
ПАВЛОВИЋ**

Рођен 29. децембра 1971. године у Београду, погинуо је на Илици, 8. јуна 1993. године.

Ратовао је у саставу Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

Млеком своје дојке нас си отровала,
У болу и слави да будемо први:
Јер су два близанца што си на свет дала –
Мученик и херој, кап сузе и крви.

Ти си знак у небу и светлост у ноћи,
Колевко и гробе у одећи сунца;
Ти си горки завет страдања и моћи,
Једини пут који води до врхунца.

Ми смо твоје трубе победе, и вали
Твог огњеног мора и сунчаних река:
Ми смо, добра мајко, они што су дали
Свагда капљу крви за кап твога млека.

Јован Дучић

**ВИТОМИР (Јованке)
ПЕРИЋ**

Рођене 25. октобра 1951. године у Београду, погинуо је 5. фебруара 1993. године у Слунју.

Ратовао је у саставу Кордунашког корпуса Војске Републике Српске Крајине.

**ДРАГОМИР (Радмиле)
ПЕТРОВИЋ**

Рођен 24. јануара 1962. године у Нишу, погинуо 26. јуна 1992. године у месту Шиповац код Мостара.

Ратовао је на херцеговачком ратишту у саставу Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

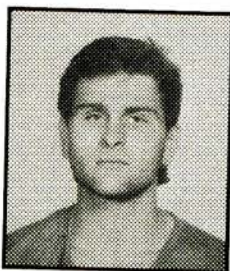

СРПСКА ЗЕМЉА

Ово је земља бурјана и драча,
ово је земља подлих сунцокрета,
ово је земља пијанки и плача
и легло врапца, који ниско лета.
Ово је земља бурјана и драча.

Ово је земља гнојна, здрава, јака
ал' на њој само штир високо ђик'о
ово је земља чмалих пупољака,
плодове чије не окуси нико.
Ово је земља гнојна, здрава, јака.

Ово је земља каснога цветања,
ово је земља мразева прерани'
ово је земља где се много сања,
а бербу мисли туча потамани.
Ово је земља каснога цветања.
Ово је земља отрована крви,

**СЛАЂАН (Милутина)
ПЕТРОВИЋ**

Рођен 21. маја 1964. године у Београду, погинуо је 1. јуна 1992. године у месту Бјелуши код Мостара.

Ратовао је на требињском ратишту у саставу Требињске бригаде Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**ГРАДИМИР (Марије)
ПЕШИЋ**

Рођен 1965. године у селу Рупље, у Црној Трави, погинуо је 24. августа 1991. године у Дугом Селу, у Западном Срему.

Ратовао је у Источној Славонији и Западном Срему у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА.

**СТОЈАН (Павла)
ПИВАРСКИ**

Рођен 14. јануара 1965. године у Ђеновићима, Црна Гора, погинуо је 21. јануара 1994. године, на Мајевици.

Ратовао је 1991. године у Источној и Западној Славонији, 1992. године на херцеговачком ратишту, 1993. године у Републици Српској Крајини и 1994. на Мајевици.

Погинуо је у саставу Друге мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

**БРАНИСЛАВ (Светозара)
ПОПОВ**

Рођен 7. августа 1951. године у Шиду, погинуо је 27. септембра 1991. године у Сремским Лазама.

Ратовао је у Источној Славонији у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА.

корење гдено крепког дуба труне,
орлови гину а благају црви,
где се ил' кади ил' паклено куне.
Ово је земља отрована крви.

О, ти се земља проклета, ал' моја!
маћеха моја, моја мати драга;
о, ја те мрзим, јер те нико ко ја
не љуби тако, моја мати драга!
О, ти си земља проклета, ал' моја!

Вељко Петровић

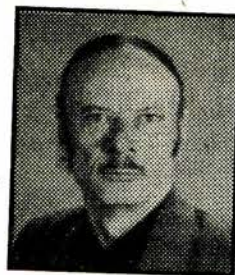

**ПРЕДРАГ (Наде)
ПОПОВ**

Рођен 13. марта 1961. године у Крагујевцу, погинуо је 26. априла 1992. године код Мостара.

Ратовао је у Западној Славонији и на мостарском ратишту.

Погинуо је као војник Требињске бригаде Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**ДУШАН (Радета)
ПОТКОЊАК**

Рођен 28. октобра 1934. године у Дабру код Оточца, погинуо је 11. маја 1994. године на Нишићкој висоравни.

Ратовао је у Лици у саставу Личког корпуса и на Нишићкој висоравни у саставу Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

**НИКОЛА (Митра)
ПОПОВИЋ**

Рођен 25. јула 1963. године у Бањалуци, погинуо је 29. јуна 1992. године код Модриче.

Ратовао је у саставу Војске Републике Српске.

НА КУМАНОВСКОМ РАЗБОЛИШТУ

Као кроз земљу коју Усуд укле,
Милимо возом у сумраку кобном,
Кроз пуне равни унедоглед пукле.
Све је у мраку и у миру гробном.

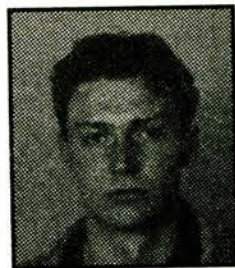
Брзо ли наде ископне и старе!
Ту где је скоро била борба љута,
Лешеве коња и топовске каре,
Оружје, стравеж леже украј пута.

**ВЛАДИМИР (Милојке)
РАДИЋ**

Рођен 20. септембра 1968. године у Ужичкој Пожеги, погинуо је 5. децембра 1991. године у селу Брђани.

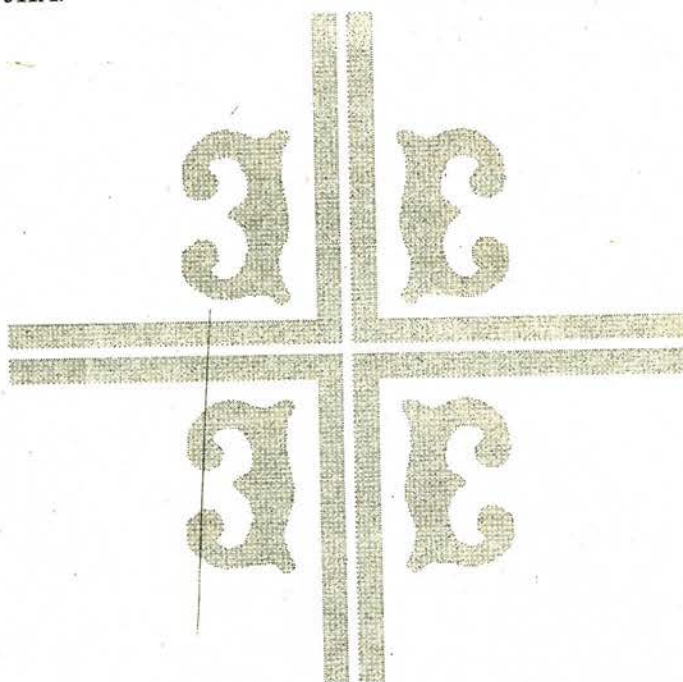
Ратовао је у Западној Славонији, у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**НЕНАД (Здравка)
РАДОСАВЉЕВИЋ**

Рођен 4. јула 1971. године у Београду, погинуо је 8. јуна 1993. године на Илици.

1991. године ратовао је у Источној Славонији. Погинуо је као припадник Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

**МИРКО (Јелене)
РАДАНОВ**

Рођен 29. децембра 1953. године у Купинову, погинуо је 25. маја 1992. године, у селу Гребнице, на шамачком ратишту.

Ратовао је код Купреса, Ливна и у Посавини. Погинуо је као војник Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

На пало царство пада сада поноћ глува,
Мистични вео разастире немо,
Уз тиху пратњу прохладнога ћува,
Кроз који ћутом, озбиљни идемо.

И након свега, после борбе својске,
Црви се сада о лешине боре.
По пустој земљи куд су прошле
војске
Напуштена села у даљини горе...

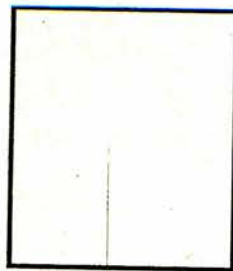
Сима Пандуровић

**ИЛИЈА (Петра)
РАЂЕНОВИЋ**

Рођен 21. октобра 1953. године у Славонској Пожеги, погинуо је 18. септембра 1992. године на брду Жуч, код Вогошће.

Ратовао је у Вуковару, на херцеговачком и сарајевско-вогосћанском ратишту. Погинуо је у саставу Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

**ДРАГАН (Боже)
РАКИЋ**

Рођен 27. септембра 1954. године у Бачкој Паланци, подлегао је ранама задобијеним на Омербеговачи, код Брчког, 1. августа 1992. године.

Ратовао је у саставу Посавског корпуса Војске Републике Српске.

**ДРАГАН (Милета)
РАЈЛИЋ**

Рођен 20. октобра 1970. године у Зрењанину, погинуо је 12. јуна 1992. године код Босанског Шамца.

Ратовао је у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

РАЂЕНИЦИ ИЗ 1912.

С првим жутим лишћем и они су пали
Јесени ове у дан какав мокри,
На пољима хладним која страшно зали
Крв, киша, а трупље засеја и покри.

Доносе их редом с далеких равница
Оборене с мачем, у борби и лому.
Носила се нижу. Препланула лица,
Наши пали борци враћају се дому.
Црна маса света око њих се тиска,

**ЉУБОМИР (Милоша)
РЕЉИН**

Рођен 19. фебруара 1971. године у Мокрину код Кикинде, нестао је 19. децембра 1991. године у Мишићкој Шаговини.

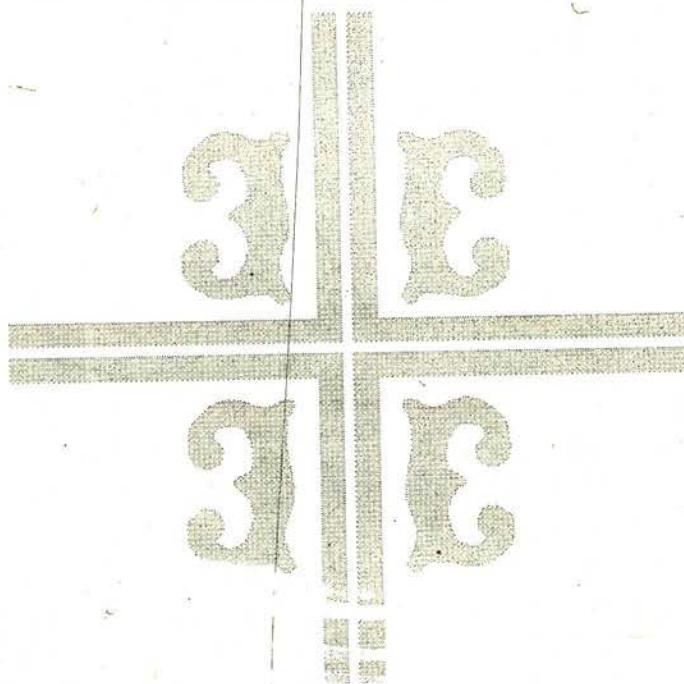
Ратовао је у саставу Петог бањалучког корпуса Војске Републике Српске.

**ВАСИЛИЈЕ (Стевана)
РИСТИЋ**

Рођен 16. октобра 1975. године у Зрењанину, погинуо је 21. јануара 1994. године, на Мајевици.

Ратовао је у саставу Мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

**СЛАВКО (Богдана)
РИСТИЋ**

Рођен 17. јула 1954. године у Вршцу, погинуо је у Карину 7. марта 1993. године.

Борио се у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине.

У сумрак, кроз светлост светиљака белу.
Заборав је, можда, будућност им блеска!
Опружене, неме, у старом шињелу.

Под ранама које сажиху и пеку,
У праху и крви, с клонулошћу благом,
Са очима мутним, без суза што теку,
Доносе их тужно завичају драгом.

Сима Пандуровић

**ЈОСИФ (Драгослава)
РИСТИЋ**

Рођен 17. априла 1969. године у Београду, погинуо је 15. маја 1994. године на Мајевници.

Борио се у Вуковару, Западној Славонији, Посавини, Модричи, Милићима, Сарајеву и Мајевници.

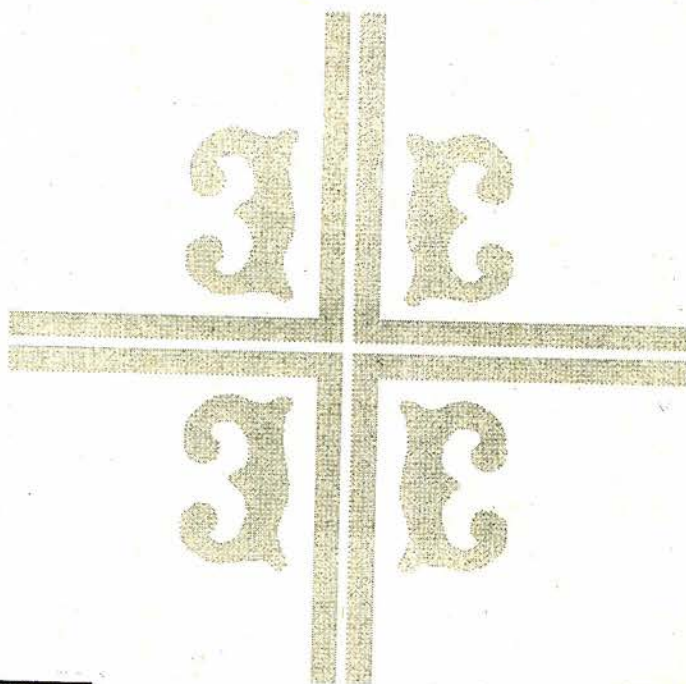
Погинуо је као војник Мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

**ГОРАН (Милована)
СТАМЕНКОВИЋ**

Рођен 15. августа 1966. године у селу Левосоје код Бујановца, погинуо је 15. јуна 1992. године у Мостару.

Ратовао је у саставу Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**ДУШАН (Владимира)
САЛАЈИЋ**

Рођен 3. јануара 1964. године у Босанском Шамцу где је и погинуо 9. јуна 1992. године. Ратовао је у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

ХЕРЦЕГОВИНА

Наши ће им ветри пепео разнети,
Спраћемо са стена погане им стопе;
Заболи смо копље на великој мети,
Сад је пут наш налик на сунчане стопе.

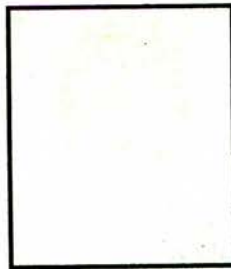
Пашће паучина на мачеве грубе,
И скромно ће рало опет да засветли;
И као што журиш кад огласе трубе,
Уранке ће мирне да јављају петли.

**ДЕЈАН (Мирослава)
СТАНИМИРОВИЋ**

Рођен 29. фебруара 1972. године у Београду, погинуо је 24. априла 1992. године у месту Црногорци код Ливна.

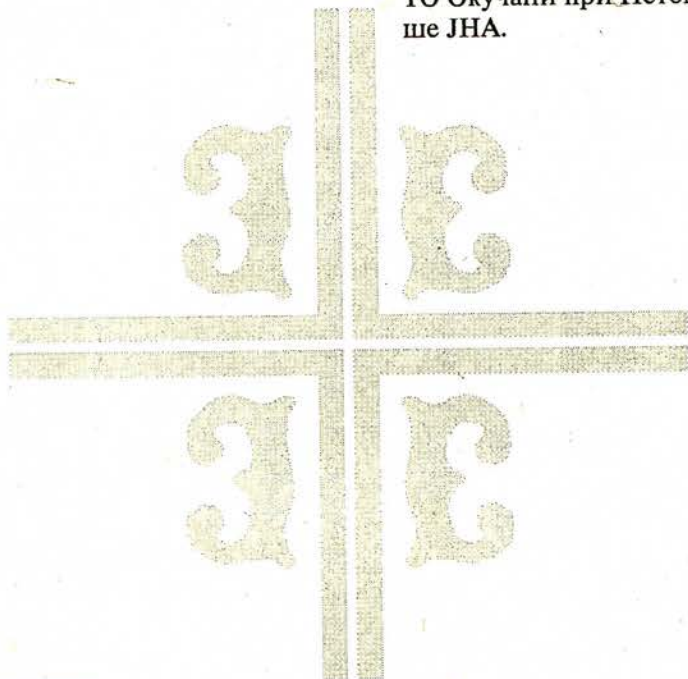
Ратовао је на бихаћком и ливањском ратишту у саставу Првог крајишког корпуса Војске Републике Српске.

**ЖЕЉКО (Цвијете)
СТАНКОВИЋ**

Рођен 2. јануара 1969. године у селу Паучје код Ђакова, погинуо је 11. децембра 1991. године у околини Окучана.

Борио се у Вуковару у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА и у Западној Славонији у саставу ТО Окучани при Петом бањалучком корпусу бивше ЈНА.

**АЦА (Томислава)
СТАНКОВИЋ**

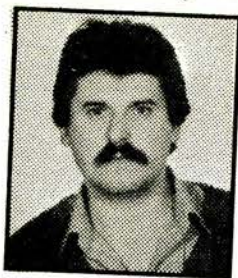
Рођен 12. фебруара 1961. године у селу Житни Поток, погинуо је 21. октобра 1991. године у Маркушици.

Ратовао је у источној Славонији, Барања и Западном Срему у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА.

И поћи ће к слави одмах од почетка,
Нов пород све трагом наших легиона;
Блажен, у колевци он чу како претка
Прати у легенду глас победних звона.

Знаће да је само она земља светла
Где никад још није пала суза срама;
Где су деца на мач име оца метла
Што живи у химни и у молитвама.

Јован Дучић

**БРАНКО (Милана)
СТАНОЈЕВИЋ**

Рођен 15. јула 1958. године у Ченти код Зрењанина, погинуо је 7. фебруара 1993. године у Кашићима код Бенковца.

Борио се у саставу 92. моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине.

**СЛАВИША (Драгољуба)
СТЕВАНОВИЋ**

Рођен 26. септембра 1966. године у Куршумлији, погинуо је 19. децембра у Машићкој Шаговини.

Ратовао је у Западној Славонији, у саставу ТО Окупачи при Петом бањалучком корпусу бивше ЈНА.

**РАДОСАВ (Васе)
СТАНОЈЕВИЋ**

Рођен 2. јануара 1964. године у селу Обади код Сребренице, погинуо је 16. децембра 1991. године у Машићкој Шаговини.

Ратовао је у Западној Славонији, у саставу ТО Окупачи при Петом бањалучком корпусу бивше ЈНА.

ХИМНА ПОБЕДНИКА

Победе ће прећи све путеве наше,
И огледнути се у дну свију река;
Умирућим дати кап из своје чаше,
А новорођеним кап отровног млека.

Ова иста поља што крв једних зали,
Уродиће другим причешћем и хлебом;
И траг ових истих што су данас пали,
Видеће се сутра како светли небом.

Јер доцније крупнији огњеви да плану,
треба искра оних што умру у сјају;
Само зоре које из очаја свану,
Прокажу гроб претка и пут нараштају.

**ДРАГИША (Драгомира)
СТЕФАНОВИЋ**

Рођен 17. маја 1959. године у селу Горњи Крупац код Ниша, погинуо је 25. августа 1992. године у месту Јакомишљу, код Калиновика.

Ратовао је на фочанском ратишту у саставу Источно-херцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**МИОДРАГ (Драгомира)
СТОЈАНОВИЋ**

Рођен 3. јула 1955. године у селу Радиновцу код Лебана, погинуо је 24. маја 1992. године у околини Мостара.

Ратовао је у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА у Западној Славонији и на херцеговачком ратишту у саставу Требињске бригаде, Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**АЛЕКСАНДАР (Светислава)
СТОШИЋ**

Рођен 12. маја 1971. године у Добоју, погинуо је 2. октобра 1994. године на Нишићкој висоравни.

Борио се на сарајевском ратишту у саставу Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

Јер је отаџбина само оно куда
Наш зној падне где је крв очева пала;
И плод благословен рађа само груди
Где су мач зарђан деца ископала.

Само буктињама збори се кроз тмине;
У зрцалу мача будућност се слика;
Преко палих иду пути величине;
Слава, то је страшно сунце мученика.

Јован Дучић

**ЗДРАВКО (Милана)
СТРИКА**

Рођен 9. септембра 1965. године у Сомбору, погинуо је 15. јануара 1993. године у Братунцу.

Борио се на братуначком ратишту у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**МИРО (Емира)
ТАРАНА**

Рођен 7. септембра 1969. године у Београду, погинуо је 11. децембра 1991. године у Липику.

Ратовао је у Вуковару у саставу Новосадског корпуса и у Западној Славонији у саставу Петог бањалучког корпуса бивше ЈНА.

**БОЖИДАР (Лазара)
ТАДИЋ**

Рођен 18. фебруара 1935. године у Брезнима код Никшића, погинуо је 6. фебруара 1993. године на Мајевици.

Ратовао је на херцеговачком ратишту и на Мајевици. Погинуо је у саставу Прве мајевичке бригаде Војске Републике Српске.

СРПСКИ ОР'О

Са Авале ор'о кликће,
Двоглав ор'о бео,
Пак позива силне тиће,
Српски народ цео:
Од Солуна до Будима,
Где год српских тића има!
Не зове их, ој,
У крвави бој,
Но их зове да полете
Диван, славан лет;
Српске слоге и просвете
Српски славолет!

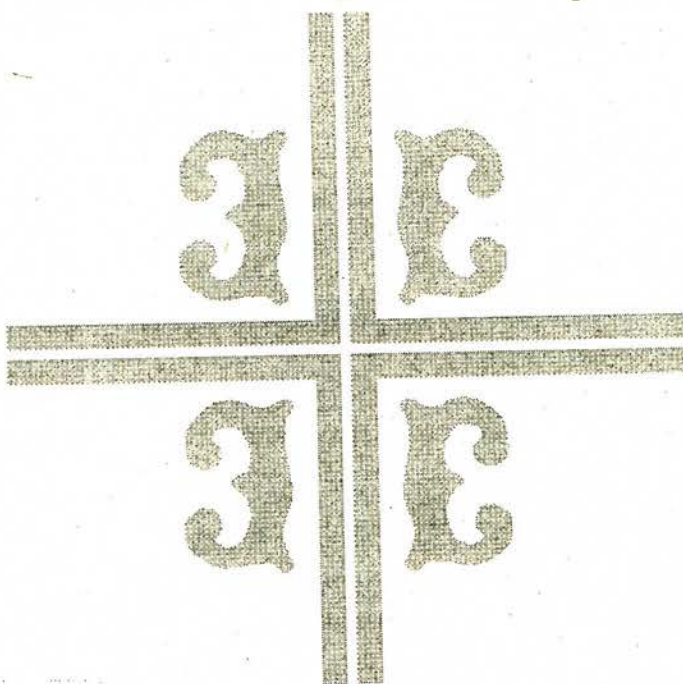
**ТИХОМИР (Борђа)
ТОМИЋ**

Рођен 22. септембра 1957. године у Суботици,
погинуо је 28. септембра 1993. године у Петрињи.
Ратовао је у саставу Банијског корпуса Војске
Републике Српске Крајине.

**ОТО (Андраша)
ТУРО**

Рођен 12. маја 1956. године у Зрењанину, погинуо
је у околини Бенковца, 1. фебруара 1993. године.
Ратовао је у саставу 92. моторизоване бригаде
Војске Републике Српске Крајине.

**МИЛОРАД (Живка)
ТОПРЕР**

Рођен 14. октобра 1949. године у селу Горња Ра-
дња код Теслића, погинуо је 10. априла 1992. годи-
не код Мостара.

Борио се на херцеговачком ратишту у саставу
Требињске бригаде Источнохерцеговачког корпу-
са бивше ЈНА.

Српски ор'о крила шири,
Двоглав ор'о бео,
Крила шири да закрили
Српски народ цео!
Од Солуна до Будима,
Гдегод српског рода има, –
Да се ори, ој,
Братски милопој,
Да брат брату руку пружи,
Уједини ход,
Да с' под белим орлом здружи
Цео српски род!

Стеван Владислав Каћански

**ДРАГАН
ТОПАЛОВИЋ**

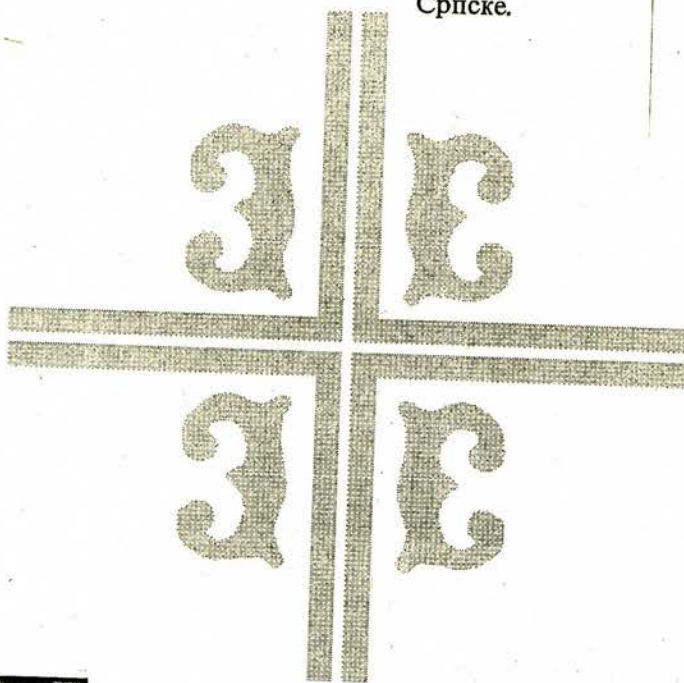
Рођен 18. фебруара 1951. године у Чачку, погинуо је 1991. године у Тењи.
Ратовао је у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА.

**НЕНАД
ЋИРИЋ**

Рођен 1. септембра 1965. године у Сомбору, погинуо је 19. октобра 1992. године у месту Доње Ботоње, код Вогошћа.

Борио се на сарајевском ратишту у саставу Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

**СРЕЋКО (Милана)
ЋЕРИМАН**

Рођен 14. фебруара 1965. године у селу Медовине код Ивањице, погинуо је 25. августа 1995. године у Трнову код Сарајева.

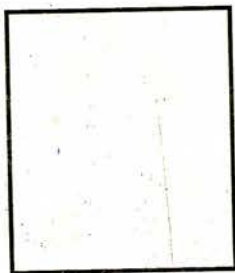
Ратовао је од 1991. године у Вуковару, Западној Славонији, Херцеговини и Сарајеву. Погинуо је у саставу Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.

ТЕШКО ЛИ ЈЕ СРБИН БИТИ!

Тешко ли је Србин бити,
Српске јаде подносити,
И трпети бол од мука
Што нам туђа спрема рука,
Да поништи српском роду
Живот, славу и слободу!

Тешко ли је Србин бити
И Српством се поносити,
Гледајући срам и јаде
Што нам српске руке граде
И у ноћи и у дану
А за љубав диндушману!

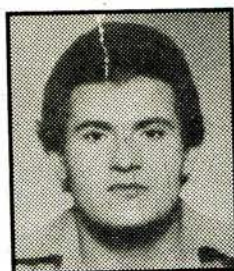
Стеван Владислав Каћански

**ЈОВАН (Пере)
ЂИРКОВИЋ**

Рођен 20. јануара 1966. године у Босанској Бијели, погинуо је 19. децембра 1991. године у Машићкој Шаговини.

Ратовао је у саставу ТО Окучани, при Петом бањалучком корпусу бивше ЈНА.

**МИХАЈЛО (Уроша)
УЗЕЛАЦ**

Рођен 10. јула 1954. године у селу Бргут код Бенковца, подлегао је тешким ранама задобијеним код места Кравице, 25. јуна 1992. године.

Борио се у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

ПЛАВА ГРОБНИЦА

Стојте, галије царске! Спуштајте крме моћне
Газите тихим ходом!
Опело гордо држим у доба језе ноћне
Над овом светом водом.

Ту на дну, где шкољке сан уморан хвата
И на мртве алге трсетница пада,
Лежи гробље храбрих, лежи брат до брата,
Прометеји наде, апостоли јада.

Зар не осећате како море мили,
Да не руши вечни покој палих чета?
Из дубоког јаза мирни дремеж чили,
А уморним летом зрак месеца шета.

То је храм тајанства и гробница тужна
За огромног мрца, ко наш ум бескрајна,
Тиха као поноћ врх острвља јужна,
Мрачна као савест хладна и очајна...

**МИЛАН (Недељка)
ЂУК**

Рођен 19. марта 1970. године у селу Вођени код Љубиња, погинуо је на Дебелом Бријегу код Херцег Новог, јуна месеца 1992. године. Ратовао је на мостарском ратишту у саставу Требињске бригаде Источнохерцеговачког корпуса бивше ЈНА.

**ИЛИЈА (Славка)
УБОЈЕВИЋ**

Рођен 10. јула 1968. године у Сомбору, погинуо је 19. октобра 1992. године у месту Доња Ботоња, код Вогошћа.

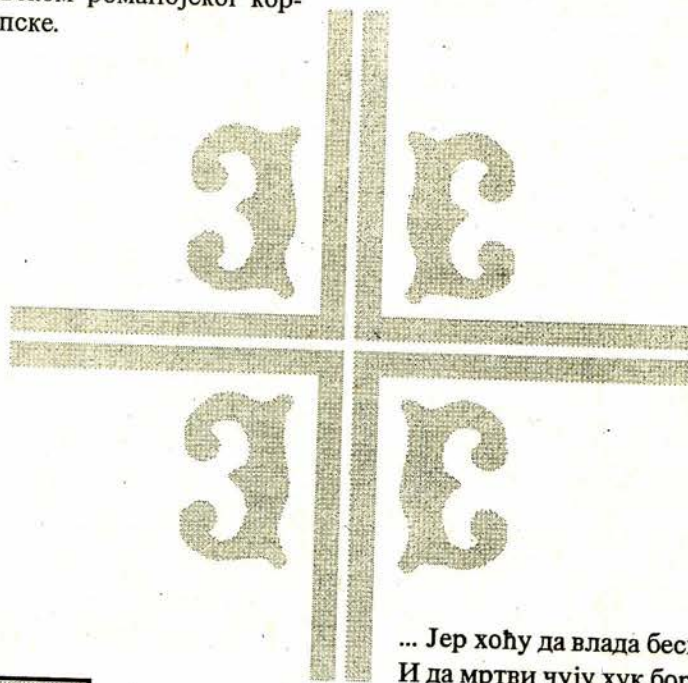
Ратовао је у Вуковару, у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА и на херцеговачком и сарајевском ратишту у саставу Сарајевском-романојског корпуса Војске Републике Српске.

**ДУШАН (Васе)
ФРАНЦУСКИ**

Рођен 23. августа 1929. године у Новом Саду, погинуо је на Мајевници 19. јуна 1994. године.

Борио се у саставу Мајевичке бригаде Војске Републике Српске

**ЗОРАН (Јанка)
УХЛАРИК**

Рођен 1. децембра 1965. године у Парагама код Бачке Паланке, погинуо је 17. јула 1992. године у месту Суљагића Сокак.

Ратовао је у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

... Јер хоћу да влада бескрајна тишина
И да мртви чују хук борбене лаве,
Како врућим кључем крв пенуша њина
У деци што кликћу под окриљем славе.

Јер тамо, далеко, попримте се зари
Овом истом крвљу што овде почива:
Овде изнад оца покој господари,
Тамо изнад сина повесница бива.

Зато хоћу мира, да опело служим
Без речи, без суза и уздаха меких,
Да мирис тамјана и дах праха здружим
Уз тутњаву муклу добоша далеких.

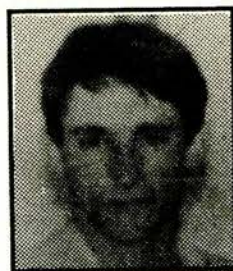
Стојте, галије царске! У име свесне поште
Клизите тихим ходом.
Опело држим, какво не виде небо јоште
Над овом светом водом!

Милутин Бојић

**ДРАГАН (Милована)
ЧАБРЕНОВИЋ**

Рођен 3. јануара 1959. године у селу бусање код Плава, погинуо је 3. јуна 1992. године код Купреса. Ратовао је у Западној Славонији у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА и на купрешком ратишту у саставу Првог крајишког корпуса Војске Републике Српске.

**СЛАВОЉУБ (Мирка)
ЦИНИЋ**

Рођен 27. јануара 1959. године у Приштини, погинуо је у месту Јакомишље код Калиновика. Ратовао је у Источној Славонији у саставу Новосадског корпуса бивше ЈНА и на фочанском ратишту у саставу Оперативне групе Калиновик Источнохерцеговачког корпуса Војске Републике Српске.

**ГОРАН (Илије)
ЧЕРНОВСКИ**

Рођен 28. јула 1966. године у Лаћарку код Сремске Митровице, погинуо је 9. јуна 1992. године у Босанском Шамцу.

Борио се на посавском ратишту у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

**МИОДРАГ (Милуна)
ШЋЕПАНОВИЋ**

Рођен 1. јануара 1964. године у селу Гајтан код Медвеђе, погинуо је 26. маја 1992. године у месту Гребнице, код Босанског Шамца.

Ратовао је на посавском ратишту у саставу Источнобосанског корпуса Војске Републике Српске.

ЧЕТНИЧКИ ВОЈВОДА НЕДЕЉКО ВИДАКОВИЋ (1967-1994)

На глас о погибији војводе Недељка Видаковића, заплакала је цела Херцеговина. Чинило се као да је и камен ове најстарије српске земље пустио сузу. "Погибе војвода" – пронело се, брзином муње, од уста до уста. И знало се о коме се ради.

Погибе војвода Недељко Видаковић у борби за одбрану Бораца, српског села у близини Коњица, тамо где су усташки јуриши најснажнији, када год њихове хорде крећу на српску колевку, Херцеговину. Знало се, тамо где је најстрашније, тамо су и најбољи, тамо је Војвода. По ко зна који пут и на овоме страшном месту, лично је предводио свој Бобански четнички одред. И нису ови кршни момци, какви се само у Херцеговини рађају, бранили само свој родни крш. Знају Срби, а богме и усташе, за Војводу Неђа и Бобански четнички одред, широм српске Голготе, на свим фронтима. Приступивши, у моменту самог оснивања, Српском четничком покрету, својим личним примером, храброшћу и умећем командовања, војвода Недељко Видаковић, дао је огроман допринос у борбама за Горажде, Србиње, Олово, Игман, планински превој Рогој... Увек је лично предводио своје борце. И тада, у одбрани Бораца.

Прекопавале су, тога дана код Бораца, усташке гранате сваку стопу српске земље. У јеку најјачег бомбардовања, једна хаубичка граната, погодила је бункер у коме се налазило неколико српских бораца. Видевши експлозију, војвода Неђо је први напустио заклон и потрчао у помоћ тешко рањеној браћи. Ка месту несреће, за војводом Видаковићем, пошло је још неколико његових сабораца: мајор

Слијепчевић, поручник Поповић, борци Александар Маслеша, Боро Булајић и Ристо Лечић. Тада, десило се оно што артиљеријска математика сматра невероватним. У моменту када су сва шесторица ускочила у погођени бункер, на исто место пала је још једна усташка граната. Страховита експлозија однела је животе војводе Недељка Видаковића и двојице његових сабораца, мајора Слијепчевића и поручника Поповића.

вичнијом и тугу његових родитеља непресушном, десило се само два месеца пре трагедије код Бораца. Такође у одбрани српске Херцеговине, погинуо је Недељков рођени брат Сава. После погибије два сина, ако се утеха уопште може наћи, Милану и Даници Видаковић остаје њихов трећи, најмлађи син. И то што је на сахрани војводе Недељка Видаковића, на требињском гробљу Подљивље, заплакала цела српска Херцеговина.

Војвода Недељко Видаковић, први с лева

Остали страдалници преживели су са тешким ранама.

Војвода Недељко Видаковић, поживео је само двадесет и седам година. Рођен је 1967-е године у селу Бобане, у близини Требиња, од оца Милана и мајке Данице. Оно што његову погибију чини још стра-

Ту није крај приче о једном од најхрабријих синова Херцеговине. Он је сада у песми гуслара, у српској легенди. Увек је и био најкраћи пут у легенду и историју баш са овог, Неђиног, љутог херцеговачког крша.

Огњен Михајловић

УВЕК СУ БИЛИ ДОВОЉНО БЛИЗУ

Један врло храбар припадник полиције Републике Српске, рањен у акцији на Добрињи, питао ме је, пошто је прочитао мој роман о овом рату, "Српски рулет", зашто сам толико писао о четницима.

"Када су питали најпознатијег светског ратног репортера у чему је тајна његовог успјеха, одговорио им је само једном реченицом: "Битно је примаћи се довољно близу".

"Не разумијем?"

"Па, кад' сам се год примакао довољно близу, тамо сам нашао српске четнике. Увијек су били довољно близу! Превише близу! Има један дио гробља Бјежанијског гдје, кад' у овом граду немам са ким да причам, свратим. Да попричам и да за савјет упитам бољег од себе, четничког капетана Горана Грковића, да попијем "један деци" са Оливером, господине."

Страх ме је оних који ће писати историју овог рата на основу поданичких, лажних и издајничких извјештаја РТС, државне телевизије капитулантског режима. Јер знам како ће у тој историји проћи српски добровољци, српски радикали, које, ни док је ослободилачки рат трајао, нису штједели. Кад треба помоћ, четници су војска, чим прође "фрка", шаљи – дебеловрате, угојене, војне и цивилне жандаре да отимају ратни плијен. Они, штапске мастиљаре!

Не могу да запрте српски четници замрзивач да гјерају из Бенковца у ужу Србију. Зна се ко је продао српске земље...

Страх ме је велики, нада ми је још већа. Победиће правда српска, славиће српски радикални дух овог народа. Ниједна жртва неће бити узалудна. Биће Велике Србије, док је српских радикала. Капитулација, у Дејтону потписана, није "почетак мира", него почетак краја за виновника издаје и његов оронули и поданички, обезглављени систем владавине.

Много сам дивних јунаштава видио, која ће остати незабележена, а прича која слиједи је само мали спомен мојим изгинулим пријатељима из јединице војводе Бранислава Га-

вриловића-Брнета, спомен о борбама на Добрињи, у чију дубину никада ниједна јединица српске војске није толико дубоко ушла. Прича за шеснаестогодишњу Снежу која је погинула на Аеродромској цести, за дјечака Ненада Савића и његовог друга "Бомбицу", који су на Добрињи остали, за Горана Васковића, за Синишу Монга, за Тому Вељанчића, за Горана

ислама", "Куран", "Историја Арапа", "Арапско-српски речник".

Са касетофона који шкрипи чује се: "На планини, на Јелици, састали се сви четници."

"Вид', ба, Неба, откуда ти", дере се и трчи према мени момак кога знам са Трпињске цесте, из Славоније, Томо Вељанчић.

Драшковића-Дрлета, за Пеђу из Краљева, за Михаила Јовановића из Краљева... За браћу моју, Жељка Кнежевића-Пипу, и за ЛЕГЕНДУ одбране Српског Сарајева Горана Грковића-Грка. Јер ниједан од њих не смије да остане заборављен... Проклет био издајник који је у пијаном стању покушао да прода њихове погибије непријатељу. Сачекаће српски радикали да га загрдне капљица вискија у душнику.

Слава Томи Вељанчићу

У напуштену муслиманску кућу у Неђарићима, уселили су се српски добровољци – радикали. На кући је српска застава, а испред, у дворишту, гомила књига које кисну: "Историја

У соби Тома ми показује пресуду, коју је добио његов отац, пошто му је слика са славонског ратишта изашла у "Дуги":

ХРВАТСКЕ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ СНАГЕ

Специјални извјештајни одјел
WIEN

г. Вељанчић Сретен

Село Словин – Вареш

Приопћавамо вам да је Специјални извјештајни одјел ХОС-а утврдио злочиначку активност вашег сина Томе коју је починио над недужним хрватским пучанством у Вуковару и околним мјестима, због чега је проглашен ратним злочинцем. Истодобно вам приопћавамо да ће се специјал-

не "тројке" ХОС-а које дјелују на подручју Београда и Сарајева побринути да вашег сина стигне заслужена казна, ако не, онда му браћу Борислава и Владу! Смрт злочинцу Вељанчић Томи!

Испод је печат на коме пише: НДХ – Хрватска извјештајна служба, и слово "У".

Оно исто слово које су урезивали у Јасеновцу на обријане српске главе!

За све ово време млади социјалисти и стари партизани живели су у свом свету лажи и обмана, прослављали и обележавали своје датуме. Били су у свом себичном и лажном "миру" са Миром, многи и у њој, замишљајући дан када ће се "крунисати" циљеви политике "без алтернативе и мозга", када ће се руковати полицијска гарнитура "сремско-барањске области" са Питером Галбрајтом, а Милошевић са Алијом и Фрањом, и пожелети Србима Републике Српске Крајине и Републике Српске срећан суживот са вековним крвницима у окупираној Отаџбини. Јер, док српска деца немају мирног сна и осигурану будућност, виски је заиста пиће без премца, и – "алтернативе"...

Легенда о Горану Грковићу

Тих дана српски борци водили су тешке борбе око аеродромског насеља.

Прво је артиљерија са аеродрома тукла по зградама из којих су муслимани пуцали по аеродромској цести, по писти.

На Аеродромској цести погинула је мала Снежа, дјевојчица од шеснаест година, која је била са добровољцима.

После артиљерије ишли су четници.

(Велики српски јунак Горан Грковић, незаборавни Грк, погинуо је двије године касније, на Угљевику, као четнички капетан.)

Када је дипломирао право, однио је диплому кући, и отишао са четницима као добровољац у Западну Славонију, ону исту, коју ће пресртати болесна дедињска рука, дрхтава и млохава, сва од кукавичлука саткана...

... Смијем се "београдском кругу", ЈУЛ-у, "Пинкiju" – Јокановићу из "Нове Демократије, NEW DEAL издаје"...

Није Горан Грковић, српски правник, српски праведник, српски радикал положио живот за мултиетничку Алијину и Слободанову "Бо-

сну", о бездушни Продановићи, УВЕ-РИЋЕТЕ се!!!

У то вријеме Добриња није била ничија.

Ударне групе, по четири-пет момака, упадале су по насељу, тражиле оружје, претресале станове и повлачиле се.

Муслимани нису имали озбиљних положаја. Држали су страже по подрумима, по хаусторима.

Улицу коју је требало претрчавати покривао је снајпер.

Муслимански снајпериста прво гађа у трбух, да рани. Онда чека, рањеник је мамац. Чека оне који крену да га извлаче. Кад крену у извлачење рањеног, гађа другог, нову жртву. Тек послџје, трећим, четвртим метком, дотуче жртву. У Сарајеву кажу: овјери.

Сарајево, Добриња. Олимпијско насеље.

Треба прећи улицу на којој лежи мртав дјечак.

Томо Вељанчић истрчава поново, стојећи на улици, виче.

Тек тада се са прозора, са врха зграде, чуо пуцањ. Али прекасно. Томо је већ био у заклону.

А онда смо сви, из тромблona, зoља, из аутомата, отворили ватру према мјесту одакле се снајпериста огласио.

Док су двојица вукли беживотно тијело дјечака преко улице, остали су пуцали.

Када су у Сарајево стигли француски легионари, опремљени најсавршенијим уређајима за откривање снајпериста, да контролишу

Дјечак Ненад Савић је кренуо први.

И погинуо од првог метка.

Још није ни почео да се брије.

Метак га је нашао.

Из хаустора, у коме смо лежали сакривени, Тома Вељанчић, искаче на улицу.

Псујући у правцу из кога је дошао метак, одмјерава га од шаке до лакта, снајперисти, који се крије у некој од разрушених кућа.

И баца се у заклон.

Снајпериста се не јавља.

Из сваког поломљеног прозора може да вреба смрт. Тамо негдје у полумраку разрушеног стана, сада чисти оружје, сада спрема нови метак.

придржавање споразума о прекиду снајперске ватре, причао сам им о томе како је Тома Вељанчић на Добрињи, у подне, стојећи сам на улици, и смијући се, откривао снајперисте. Легионар са истетовираним решеткама између палца и кажипрста само је понављао:

"That is not possible. Serbs are crazy! That is not possible."

Прво се око поноћи запалила једна, па друга, затим трећа кућа иза наших положаја.

Пламен запаљених кућа осветљавао је плитке ровове, у којима смо били.

Муслимани су нападали из мрака урлајући "Алаху екбер".

Ми њих нисмо видјели; али су они нас добро видјели.

Сваки дан изгори нечија кућа у Неђарићима.

Муслимани гађају некаквим запаљивим мецима домаће израде. Такав метак кад погоди зид куће запали се и гори још пет минута и по киши. А они гађају прозоре. Довољно је да два метка падну у унутрашњост куће. И намјештај, завесе, теписи, све ускоро плане. А ако уђеш да гасиш, снајперисти чекају. Знају у који су прозор упутили запаљиви метак.

"Алаху екбер", чуло се урлање из мрака.

Видјели смо их како падају, и друге како искачу иза њих, газе преко оних првих и крећу напријед.

У запаљеној кући иза нас експлодирао је сандук са муницијом.

Пробили су на Лукавичкој цести, на најистуренијем положају, код куће ћеда Лала Бора.

Из тог правца чуло се пуцање, вриска и кукуријекање пијетла.

Бедов бункер био је крај кокошиња. У бункеру ћед у фотељи, са осамдесет четворком, митраљезом. Поред њега пијетао, кикирез, који му кљуца жито са дланова.

"Овај мој пијетао увијек закукуријече, када се усташе спремају за напад", рекао ми је тог дана.

Бед Лале Боро рањен је у првом нападу. Привукли су се толико близу, да су га ухватили за цијев митраљеза и убацили му бомбу унутра.

Почео је Бајрам.

"Алаху екбер", чуло се из мрака.

"Крвав вам бајрам Турци!" – викао је Томо Вељанчић, и испуцао стојећи, цио реденик из митраљеза.

Са звучника из Смајове куће чуло се, са најјачег појачала кога смо на Добрињи нашли: "Спремте се, спремте, четници".

У приземље куће погодила је зolja.

Иза живице је излетио муслиман дуге сиједице браде, тамнопут, са зеленом плетеном капицом на глави, и кренуо да пуца паповком на којој је био тромблон. Са рамена.

Гађали су га истовремено њих тројица.

Био је толико близу да му се при пламену запаљене куће видјело лице. Или сам то касније умислио.

Пао је на нагазне мине. Не знам ко га је од тројице "овјерио".

Са прозора се чуло "Спремте се, спремте, четници", пијевац ћеда Лала Боре је кукуријекао са крошње дрвета, а мине су растуриле комаде тијела

сједобрадог шехида са зеленом капицом.

Набио сам главу у ров. Ноздрве су ми се напуниле земљом.

Кошуља ми се залијепила за леђа, од зноја и росе.

У зору је све било готово.

На прилазима кући остало је дванаест мртвих балија.

Код сваког смо нашли хоцин запис, дову на арапском, са српским преводом:

"Ко ову дову носи, не може од метка и сабље погинути."

Догоријевале су спаљене куће.

У смирај дана, пошто је све прошло, погинуо је Томо Вељанчић.

На путу према касарни, у Неђарићима, нашао га је муслимански снајпериста.

Умирао је дуго. Није се могло преко писте, није се могло преко аеродромске цесте.

На Пале се тада ишло преко Тврдиње.

Три сата су га возили до Пала, а онда је још четири чекао операцију.

(Отишао је Томо да се дружи са најбољима, очи је затворио да не гледа "границу, санкције и ембарго" на српској Дрини, као услов за "суспензије ничим изазваних и неправедних" санкција СР Југославији, за чију слободу и уједињење, изгинуше најоданији српски синови)

Легенде Српског Сарајева:

Деба, Жељко Пипа, велики борац који сада са неким бољим Србима од нас пије вино, браћа Поповић, Боро Пајковић, Краљевчанин, Мишко из Краљева, дјечак Ненад Савић, "Дрле", Оливер. Сријећу ме мајке и очеви мојих изгинулих пријатеља, траже објашњења о смрти. Никога од њих нећу заборавити. Прича о сваком погинулом мора бити написана, да истину наши унуци о учешћу четника у овом рату не буду морали да читају на основу извештаја РТС.

Потрудићу се да без уљепшавања испричам све приче (потребно је уљепшавати животе других – не животе оних који су свој живот дали на реверс Отаџбини.)

Небојша Јеврић

Оснивач и издавач:
др Војислав Шешел

Генерални директор:
Александар Стефановић

Главни и одговорни уредник:
Синиша Аксентијевић
Заменик главног и одговорног уредника:
Петар Димовић

Редакција:
Рајко Горановић, Момир Марковић, Мирослав Васиљевић, Наташа Јовановић, Јадранка Шешел, Дејан Анђус, Александар Вучић, Рајко Ђурђевић, Огњен Михајловић

Председник Издавачког савета:
др Ђорђе Николић

Издавачки савет:
Томислав Николић, Маја Гојковић, Аћим Вишњић, Драган Јовановић, Ранко Вујић, Драган Годоровић, Драго Бакрач, Мирко Благојевић, Ранко Војница, Ратко Гонди, Милинко Газдић, др Никола Поплашен, Стево Драгишић, Миодраг Ракић, Зоран Крашић, Милан Радовановић, Јоргованка Табаковић, Ратко Марчетић.

Секретар редакције:
Љиљана Мијоковић

Техничко уређење:
"АБЦ-ШТАМПАРИЈА"

Штампа
НИГП "АБЦ-ШТАМПАРИЈА" д.д.
Влајковићева 8, 11000 Београд

Тираж: 20.000 примерака

Редакција прима пошту на адресу:
"Велика Србија", Француска 31,
11000 Београд

Рукописи се не враћају:
Новине "Велика Србија" уписане су у Регистар средстава јавног информисања Министарства за информисање под бројем 1104. од 5. јуна 1991. године. Министарство за информације Републике Србије 19. августа 1991. године дало је мишљење број 413-01-551/91-01 да се "Велика Србија" сматра производом из Тарифног броја 8. став 1. тачка 1. алинеја 10. за чији промет се плаћа основни порез по стопи од 3%.

ЦЕНА ОГЛАСНОГ ПРОСТОРА
Последња колор страна корица
3000 динара

Унутрашња колор страна корица
2000 динара

Цела унутрашња страна
1000 динара

Пола унутрашње стране
500 динара

Четвртину унутрашње стране
250 динара

Све информације могу се добити
на телефон 011/625-231

ВРБАС

Носи, српска реко, крв наших синова,
Јер крваве реке свуд су наше међе,
Мачеви убица сви су истог кова,
Сад носи унуке куд носаше пређе:

Прими крв нејачи у светле ти пене,
Сто пута је за те и пре умирала;
Да је не полочу погане хијене,
Да не метну у њу отрова и кала.

Наше су победе и заставе наше
Твој велики завет гордости и беса,
Једине у теби што се огледаше,
И једине овде дигле до небеса.

Беше тада славна, а сад си и света,
Немај сва крвава кроз њиве и луге,
Наша звезда славе сад и даље цвета:
Пре свачији су жањ нег' ичије слуге.

Носи мора крви да их не покраду,
Носи, реко српска, крв невиних жртви!
Радо се победе хероји нам даду,
Али странству правду извојују мртви.

Јован Дучић

**Србија је вечна
док су јој деца верна!**

**Србине, брате, не заборави !
Ово су српске земље !
Реке крви су за њих проливане
и зато опет морају бити у српској држави !**